

Marts 2024 · argang 55

3 | No.

input

Institut for Psykologi ^{KU}

-dom

Indput no. 3, 55. årgang København, marts 2024

Layout

Angelika Bowes (ansv. layout)
Josefine Bechgaard Lisse (medansv. layout)
Olivia Østergaard-Clausen
Regitze Langager Christensen (medansv. redaktør)

Skribenter

Asger Bernsen
Ditte Marie Thiemer Hilbert
Gustav Egede Kristensen
Iben Berndt
Katrine Vedsø Jakobsen
Marie-Louise Olsen (ansv. skribent)
Morten Vifeld Issa
Oliver Tønning
River Lyngaa (ansv. redaktør)
Sarah-Emilie Gundolf Josiasen

Tekstredaktører

Ditte Haar Laursen
Frederikke Sørensen
Karoline Brogaard
Louise Grønlund Haugaard Johansen
Ulrikke Gry (ansv. tekstredaktør)

Visual

Anna Sofie Andersen
Maja Koch Nielsen
Monika Maria Yazdani
Natascha M. R. Hansen
Sara Bjerremand Ellehøj
Ursula Teodora Skov Moeran (ansv. visual)

Hjemmeside

Daniel Christian Sander Jensen
Frederikke Sørensen
Julie Christiansen

Omslag

Sara Bjerremand Ellehøj og
Ursula Teodora Skov Moeran

Boganmeldelser

redaktion@indput.dk

Økonomi

redaktion@indput.dk

Annoncering

redaktion@indput.dk

Eksterne indlæg

Alle er velkomne til at bidrage med indlæg som eksterne skribenter, dog påtager redaktionen sig intet ansvar for materiale indsendt uopfordret. Eksterne indlæg indsendes til redaktionens mailadresse med relevante kontaktoplysninger, herunder navn, mailadresse og evt. telefonnummer. Redaktionen forbeholder sig retten til at udelade, redigere og forkorte indsendte indlæg samt indsætte billeder og illustrationer. Dette vil dog ske under kommunikation med den eksterne skribent.

Indlæg bragt i Indput

Indlæg bragt i Indput repræsenterer alene skribenten eller skribenterne og er således ikke et udtryk for Foreningen Indputs holdning, medmindre dette klart fremgår af artiklen.

Tryk

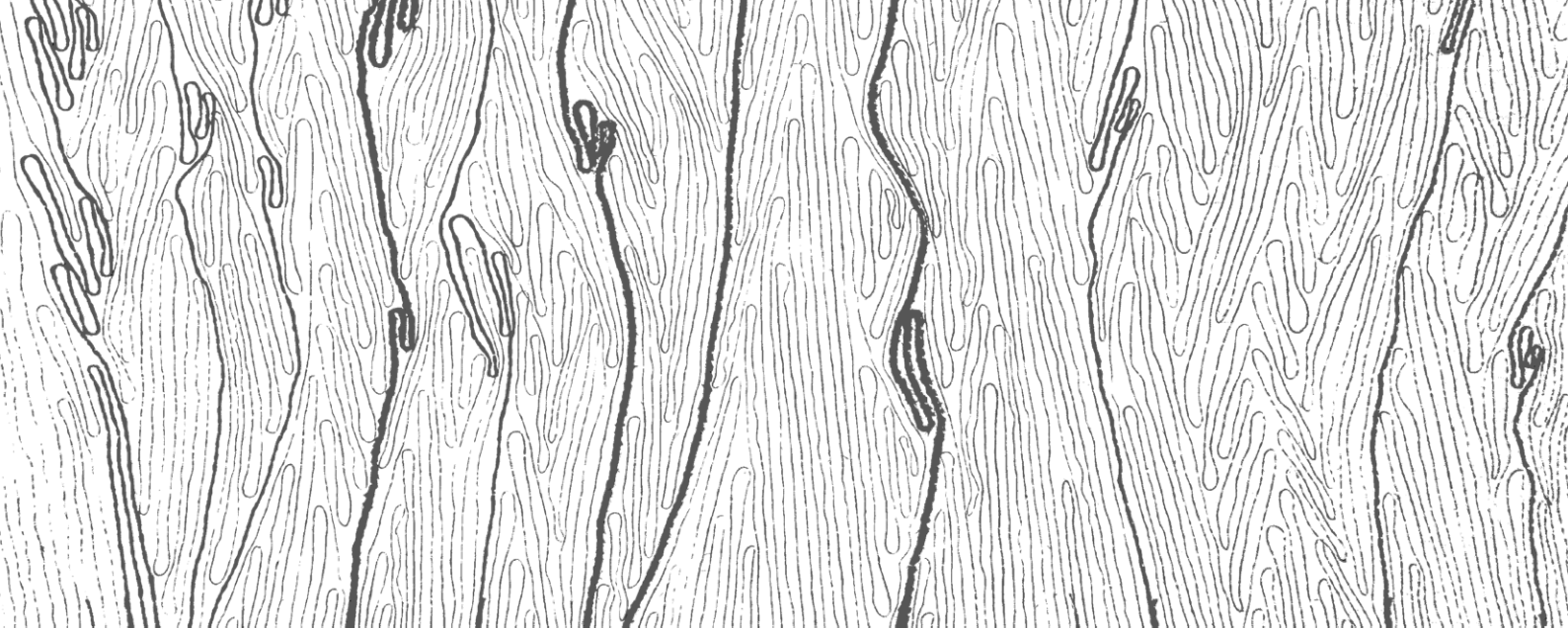
Frederiksberg Bogtrykkeri

Udgivet af

Foreningen Indput,
Institut for Psykologi, KU

Kontakt

Foreningen Indput
SAMF, Københavns Universitet
Øster Farimagsgade 5A, bygning 1, st.
1353 København K
redaktion@indput.dk
www.indput.dk

LEDER

I en verden af ord, hvor betydninger ofte folder sig ud i uventede nuancer, træder "-dom" frem som et bemærkelsesværdigt suffiks. Det bærer med sig ikke blot en grammatisk funktion, men også en dyb symbolik, der strækker sig fra ungdommens forventningsfulde håb til alderdommens dybe visdom, fra trolddommens mystiske kræfter til sygdommens ubarmhjertige krav. "-dom" rummer et væld af nuancer, der transcenderer dets grammatiske funktion; det udgør en portal til vores emotionelle landskaber, intellektuelle horisonter og samfundsmæssige forståelse.

Imidlertid kan det for nogle være fristende at reducere "-dom" til blot et grammatisk element. Såkaldte "suffiksister" hengiver sig passioneret til studiet af suffikser, hvorved de søger at kategorisere og klassificere verden omkring sig. På side 36 kan du læse med, når en skribent dykker ned i denne tematik og udforsker det absurde og filosofiske univers, hvor en gruppe suffiksister, gennem deres projekt med at skabe et omfattende leksikon, omhyggeligt undersøger enhver tænkelig "-dom"; ligesom skribenterne i dette tema ihærdigt har reflekteret.

Når vi dykker ned i de forskellige ord, der ender på "-dom", støder vi på begreber som "fordom" og "sygdom", der belyser samfundsmæssige dynamikker og individuelle oplevelser på bemærkelsesværdige måder. En personlig fortælling om kampen mod fordomme afslører på side 38, hvordan vores forståelse ofte afspejler vores eget indre landskab mere end de objektive realiteter, mens en refleksion over kunstens kræfter i sygdomsbekæmpelse udfordrer traditionelle opfattelser af sundhedsfremme på side 18.

Og apropos kræfter – så udforskes kompleksiteten af moderne samfundsstrukturer og teknologiens indflydelse på individets frihed i en samtale om trældom på side 44. Denne diskussion trækker tråde til spørgsmål om magt og retfærdighed, der åbner op for en bredere forståelse af vores samfundsmæssige udfordringer og muligheder. Men måske det også er et spil på manddom? For i deres selvproklamerede namedropping nævner de intet mindre end ni mænd og nul kvinder. Fra en lidt anderledes synsvinkel har to skribenter udarbejdet en feministisk analyse af et af Ursula K. Le Guins værker, som giver en alternativ tilgang til begreber som trældom og manddom, og understreger vigtigheden af at inkludere forskellige stemmer i vores diskussioner om samfundsmæssige og psykologiske perspektiver. Det kan læses på side 12.

Endelig er der selve ordet "dom". Ikke som suffiks, men som et selvstændigt ord. Her rejser tre skribenter en række kritiske spørgsmål omkring evalueringsparametre inden for psykologi på side 29. Artiklen understreger, at fokus på bibliometriske målinger risikerer at overse det dybere formål med forskning og undervisning inden for psykologi.

Gennem denne tematiske udforskning inviteres du til at reflektere over nuancerne i vores sprog, samfund og individuelle liv, idet "-dom" viser sig som mere end blot en grammatisk konstruktion; den fremstår som en kilde til uendelig refleksion og indsigt i den komplekse menneskelige tilstand. Således bydes du velkommen til at dykke ned i dette tema, hvor hver side åbner op for nye perspektiver og dybere forståelse af verden omkring os.

På vegne af redaktionen,
River Lyngaa

Indhold

Indput no. 3 | 55. årgang | marts 2024

Faste indput

- 3. Leder**
Indput byder velkommen
- 6. Psykrådet**
Indflydelse på universitetet
- 7. Ind under huden**
Mød indputredaktionen
- 8. Side 9-spådomme**
Indput trækker to tarotkort til dig
- 10. Stafetten**
Mød Milan Obaidi
- 12. Psykpigerne maler byen rød**
En reportage om Ursula K. Le Guin på Cinemateket
- 56. Akademika: Jeg er slet ikke i mig selv**
Subjekt- og traumeforståelser i svangreomsorgens arbejde
- 60. IndputFM**
Bølgerne som strømmer gennem Indputlokalet i øjeblikket
- 63. Psyk&Tværs**
Vind et gavekort til Dræberkaninen

18. **Kan kunst helbrede?**
Hvilke virkninger kan videnskaben rumme?
21. **Dømt!**
En leg med ord om to livsfortællinger
22. **Jeg er ikke syg**
Jeg er en identitetspolitisk undertrykt neurominoritet
25. **Forskningsevalueringer af Psykologi**
Af Thomas Habekost, professor i kognitiv neuropsykologi
29. **Dommen over Institut for Psykologi – eller hvad?**
En kommentar på Thomas Habekosts artikel
34. **At omfavne det indre barn; en guide til selvomsorg**
Guiden til selvomsorg på dine regnvejrsdage
36. **Dømmekraftens hemmelige beundrere**
Beretning om en tur i antikvariat
38. **Jeg har fået foretaget en abort - dømmes du mig (også)?**
Breve til mine domsmænd
44. **Trældom**
En rodet digital dialog
48. **Barndomsby? Fordomsby.**
Fordomme skabt af intet mindre end beliggenhed

Tema: –dom

Andre indput

Program for Den Alternative Forelæsningsrække

28.

Se forårsprogrammet

Kursusgruppen

51.

Se programmet for foråret 2024

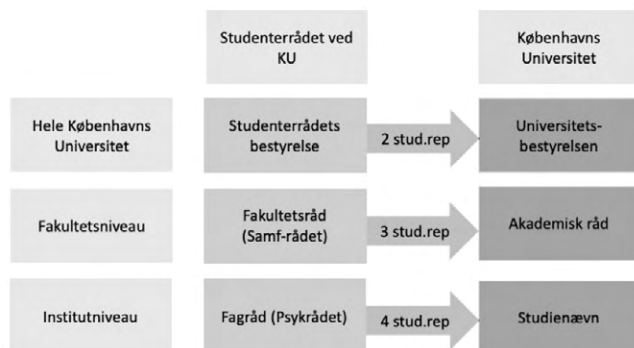
To digte

54.

'Selvmord' og 'Ambitionspsykose'

PSYKRÅDET

INDFLYDELSE PÅ UNIVERSITETET

Psykrådet opstiller studenterrepræsentanter til Studienævnet, som vælges ved Universitetsvalget hvert efterår. Studienævnet blev dannet efter studenteroprøret i 1968, og halvdelen af medlemmerne (og dermed stemmerne) udgøres af studerende. Det er Studienævnet, der står for uddannelsens udvikling samt kvalitetssikring. De studerende i Studienævnet repræsenterer Psykrådets holdning.

Psykrådet opstiller også en repræsentant til Akademisk Råd, der rådgiver dekanen (lederen af fakultetet) i hans beslutninger. Repræsentanten videregiver de studerendes holdninger og opdaterer dekanen på det, som rører sig blandt de studerende.

Psykrådet er et fagråd under studenterrådet. Studenterrådet er en samlet instans for alle de forskellige fagråd på KU samt øvrige faglige foreninger, og opstiller to repræsentanter til universitetsbestyrelsen, der har indflydelse på beslutninger, som gælder hele Københavns Universitet og dermed alle fag.

Vi opfordrer alle psykologistuderende til at følge facebooksidens: *Psykrådet på Københavns Universitet*, hvor vi løbende slår begivenheder og relevante opslag op.

Hvis du gerne vil lidt bagom kulisserne i Psykrådet og ønsker at være *aktivt medlem* kan du anmode om medlemskab i facebookgruppen: *Psykrådets gemakker*.

STUDIENÆVN

Opgaver

- Udarbejdelse af studieordningen
- Udvikling af uddannelse og undervisning
- Behandling af sager om dispensation og meritoverførsel

Medlemmer

- VIP'ere og studerende i forholdet 1:1
- Dekanen fastsætter antallet af medlemmer
- VIP'ere sidder tre år, studerende i et år

AKADEMISK RÅD

Opgaver

- Udtalelser til dekanen om bevillinger, forskning, uddannelse og strategiske emner
- Indstilling af personer til bedømmelsesudvalg for bl.a. ansættelser
- Tildeling af ph.d.-graden, doktorgraden og diverse priser

Medlemmer

- Studerende og VIP'ere i forholdet 1:2
- Mindst to TAP'ere som observatører
- Personale sidder i tre år, studerende i et år
- Dekanen er 'født' medlem (formand)

VORES REPRÆSENTANTER

Studienævnsmedlemmer

- Gabriel Monrad Klit
- Liv Helweg-Jørgensen
- Karoline Bro Næss
- Mette Højberg Nielsen

Psykologis repræsentant i Akademisk Råd

- Emma Due

Psykrådets forretningsudvalg

- Forperson: Laura Groth
- Næstforperson: Emma Due
- Kasserer: Jonathan Gladov

IND UNDER HUDEN

Fotos af Ursula Teodora Skov Moeran, stud.psych.

Sarah-Emilie Gundolf Josiasen

Sarah-Emilie (af venner og bekendte kaldt Sarah – det skal hun nok gøre jer opmærksom på, hvis I spørger, om hun bruger begge navne. Hendes mor insisterer dog på, at hun hedder begge, derfor har hun til tider krise over, om hun nu bare skulle gøre det nemmere og bruge hele navnet i alle sine sociale sfærer). Når Sarah ikke grubler over, om hun skal bruge begge sine navne, er hun skribent i Indput. Det har hun været i godt og vel halvandet år, og har fundet frem til, at hendes store psykologiske drøm er at blive politisk psykolog. Derfor har hun bl.a. startet bogklubben "Psykopolitik" for de psykologistuderende og forsøgt at lære skrivejargonen på Politikens Kritikerskole sidste semester. Når hun ikke læser op på, hvordan psykologien kan ændre det politiske landskab, så besøger hun de af sine venner, som har kat, da Sarah er kvalificeret til at være i 1% af befolkningen, der knuselsker katte. Hvis du vil spotte Sarah på uni, er det nok snarere til Den Alternative Forelæsningsrække end til sin almindelige undervisning, da hun er blevet lidt kritisk-selektiv på sine ældre unidage med, hvad hun møder op til (10hi).

Morten Vifeld Issa

Morten er 33, men bilder sig ind, han syner lidt yngre for at retfærdiggøre både tiden og pengene, han bruger på sin hudplejerutine. Han er på 6. semester og er i gang med sit bachelorprojekt, der vanen tro drejer sig om det samme tema, der indtil videre har været gennemgående for hans artikler: mønsterbrud, socialisering, privilegieblindhed og andet, der bevæger sig i krydsfeltet mellem psykologi, sociologi og antropologi.

Han har Indput som et af de centrale sociale omdrejningspunkter i hverdagen, og har gennem fællesskabet der fået både en stærkere forankring til studiet, samt rent fagligt et sted at diskutere, blive inspireret og få lov at udvikle sine tanker i kraft af rollen som skribent.

Ved siden af studiet er Morten en rimelig basic gymbro, hvor dagene går med fitness, løbeture og semineurotisk vejning af fødevarer til MyFitnessPal. Dette suppleres med et kreativt outlet i form af musikproduktion. Derudover lytter han VIRKELIG meget til P1. ■

SIDE 9 SPÅDOMME

Indput har trukket tarotkort for semestret og påskeferien. Her er der fokus på kærlighed, ærlighed, og introspektion. Læs med!

Af Ursula Teodora Skov Moeran, stud.psych.

Illustrationer af Sara Bjerremand Ellehøj, stud.psych.

Forårssemestret: *The Lovers*

The Lovers repræsenterer emotionel og fysisk healing. En nøgen mand og kvinde, måske Adam og Eva, står under englen Raphael, hvis navn betyder "Gud healer". Englen velsigner dem og minder dem om deres forening (med hinanden). Kortet repræsenterer kærlighed, harmoni, relationer, og en fremtrædelse af ens værdier og valg som værende synkroniseret med det, der foregår omkring dig. Det er måske et meget godt semester for foreningslivet på CSS egentlig. Dit kald til at melde dig ind i T-Baren, Dræberkaninen, eller måske *host host* Indput?

Bag kvinden ser vi slangen fra Edens Have sno sig om træet. De to repræsenterer lysten og det sensuelle. På tilsvarende vis ser vi bag manden det brændende træ, der symboliserer passion. De tolv flammer repræsenterer ligeledes de tolv stjernetegn, der til sammen er et symbol på tid, samt evigheden. Det er et kort, der fortæller historien om, hvordan vi følger hinanden gennem store følelser, værdier, motivationer, og oplevelser. Selv om kortet typisk er symbolsk for en romantisk relation, spejler den lige så hyppigt et tæt familiært bånd med en tæt ven eller familiemedlem.

Kortet er symbolsk for åben, ærlig og sårbar kommunikation. Måske udnyt dette som et symbol på, at du ikke skal være bange dette semester. Hiv fat i ham/hende/den søde du længe har haft hjerteøjne-emoji ansigtsudtryk for. Eller tune ind på det ærlige kommunikationsspor og benyt energien til endelig at få lukket eller forsonet de komplekse relationer, der til tider kan opstå. Der er en

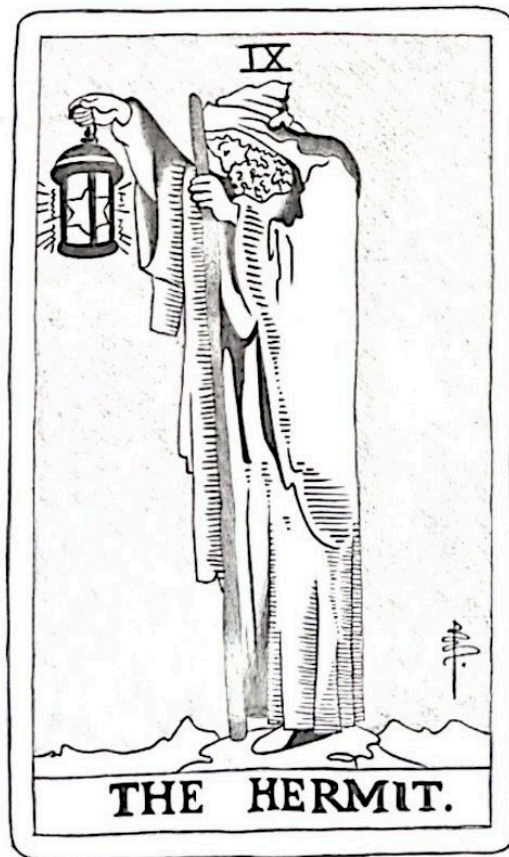
kærlig og støttende energi, der følger os alle gennem dette semester. Grib teten og indgå i dine relationer så autentisk som muligt. Du kommer til at skulle træffe nogle valg hen ad vejen, men hvis du har styr på dine værdier og dit ståsted, kommer du til at kunne tage nogle beslutninger, der virkelig fører dig frem på det rigtige livsspor.

Påskeferien: The Hermit

SÅ er det påskeferie, venner. Og vigtigst af alt, så kommer denne uge til at handle om introspektion og om at være alene (på den ikke-ensomme måde). Eneboeren, eller The Hermit, er et kort, der viser eneboeren på toppen af et bjerg – et symbol på hans mestring og udvikling inden for det spirituelle. Han holder en lanterne med en sekstakket stjerne (hov, det rimer). Heksagrammet symboliserer visdom, som er det lys, han følger i sin udvikling. Eneboeren er bevidst om, at han ikke kan se alting, men i stedet må opleve det, der belyses, et skridt ad gangen.

Eneboeren er et kort, der fremstår, når vi har brug for at trække os tilbage og revurdere den retning, vi er på vej ned af. Kortet opfordrer os til at kigge indad. Her finder du de svar, du søger efter. Den sandhed og viden du leder efter udenfor, har du faktisk selv, dybt i din egen psyke og sjæl. Brug påskeferien på kvalitetstid med dig selv; eventuelt tag dig selv på date, weekendtur, vandretur eller endda til terapi, og benyt tiden til at reflektere og overveje de principper, dilemmaer, motivationer, målsætninger, mm., som du står overfor og finder udfordrende for tiden. Denne opdagelsesrejse ind i dig selv og din egen autencitet opfordres du til at opleve alene eller med meget få tætte mennesker, du stoler på, og gerne så langt fra den materielle verden (kapitalistisk ikke ontologisk) som muligt. Udnyt processen og lad det, der belyses herunder, vise vejen frem - et skridt ad gangen. ■

STAFETTEN

MILAN OBAIDI

Af Josefine Bechgaard Lisse, stud.psych.

Stafetten er Indput's faste indlæg om fakultetets ansatte, hvor de svarer på vores spørgsmål om sig selv og derefter sender stafetten videre til en anden ansat efter eget ønske. Denne gang er det Milan Obaidi, der har stafetten.

Hvorfor valgte du at arbejde med psykologi?

Jeg valgte at studere psykologi i 1.g. Under danskundervisningen blev jeg for første gang introduceret til psykologiske tekster og teorier, hvilket åbnede en helt ny verden for mig. Denne introduktion skabte så stor en interesse, at jeg valgte at analysere en Coca-Cola reklame i min 1.g-opgave. Reklamen, som tydeligt var inspireret af Freuds psykodynamiske teori, ledte til en ret underholdende opgave. Det var utroligt fascinerende at udforske, hvordan dybdepsykologi kunne identificeres i en Coca-Cola reklame.

Hvad ville du ellers have læst/lavet?

Jeg overvejede at blive arkitekt og var i praktik hos et arkitektfirma i 10. klasse. Min fascination af bygninger har altid været stærk, og denne interesse er vedvarende. Jeg besøger ofte store byer kun for at se på specielle bygninger eller museer med imponerende arkitektur, selv hvis museets tema ikke interesserer mig. På mit hjemmekontor har jeg flere arkitekturbøger, og på stuebordet ligger der to arkitekturbøger af mine yndlingsarkitekter, Zaha Hadid og John Lautner, som jeg fik i julegave sidste år.

Hvordan vil du beskrive fagets udvikling, fra da du læste til nu?

Traditionelt har mainstream psykologi fokuseret på et begrænset udsnit af verdens befolkning, hvilket har begrænset vores forståelse af menneskelig diversitet. Med fagets udvikling mod større inklusivitet øges den globale bevidsthed om kulturelle forskelle i psykologi, selvom Danmark endnu halter bagud sammenlignet med andre lande.

Forskningen er udvidet til også at omfatte kulturelle faktorer påvirkning på adfærd, tankeprocesser og mental sundhed,

med en forstærket indsats for global forskning og inddragelse af forskning fra Majority World-kontekster, der tidligere er blevet overset.

Gennemsigtighed og åbenhed i forskningsprocessen prioriteres nu højere, med initiativer som open science, der fremmer bedre forskningspraksis, herunder gennem tiltag som præregistrering af studieprotokoller for at reducere rapporteringsbias og forskningsbias. Dette forbedrer også forskningens reproducerbarhed og muliggør yderligere forskning baseret på eksisterende arbejde. Initiativer for åben adgang er på fremmarch, hvilket gør forskningsartikler frit tilgængelige online og støtter en mere inklusiv vidensdeling.

Hvordan tror du, studiet/faget ser ud om 20 år?

I fremtiden vil vi gøre tingene større og bedre, hvilket vi allerede er begyndt på i stigende omfang. Et eksempel er Psychological Science Accelerator, som blev lanceret i 2017 bestående af et netværk, der inkluderer 2468 forskere. Her koordinerer mange laboratorier fra 73 lande på alle seks befolkede kontinenter data og samarbejder om fælles projekter. Fremtidig psykologisk videnskab vil derfor fokusere mere på samarbejde for at opbygge kumulativ viden. Ved at udføre forskning i meget større skala, håber man at kombinere begrænsede ressourcer, øge videnskabelig diversitet og producere mere robuste konklusioner.

Vi ser i stigende grad en øget bevidsthed og indsats for at integrere etnicitet, kultur, køn, seksualitet og andre mangfoldighedsdimensioner i psykologisk forskning og praksis. Dette mål er at fremme en mere inkluderende psykologi og en dybere forståelse for psykologiske fænomener. Dette kan føre til mere effektive interventioner, som anerkender og værdsætter individuelle forskelle.

Vi vil også i stigende grad se indsats for at inkludere viden, teori og forskning fra Majority World-kontekster. For eksempel har tidsskriftet *Personality and Social Psychology Review*, som er et af de mest anerkendte tidsskrifter inden for social- og personlighedspsykologi, for nylig opfordret til bidrag til et special issue. Dette special issue har til formål at fremhæve teori og forskning inden for social- og personlighedspsykologi fra Majority World-kontekster, med henblik på at fremme dialog mellem vestlige og Majority World-forskere. Dette initiativ tager fat på problemet med, at stemmer fra Majority World-kontekster, som er veludviklede og flourerer i andre fora, ofte bliver udelukket af tidsskrifter, som har stor indflydelse inden for vestlig psykologi.

Fremtiden vil også se en stigende anvendelse af big data inden for psykologi, hvilket vil udvide vores kapacitet til at analysere og forstå komplekse adfærdsmønstre på tværs af forskellige befolkningsgrupper. Digitalisering og avanceret datateknologi revolutionerer forskningsmetoderne inden for psykologi, hvilket fører til mere præcise dataindsamlingsmetoder og innovative analytiske tilgange.

Hvad er de tre bedste ting i din hverdag?

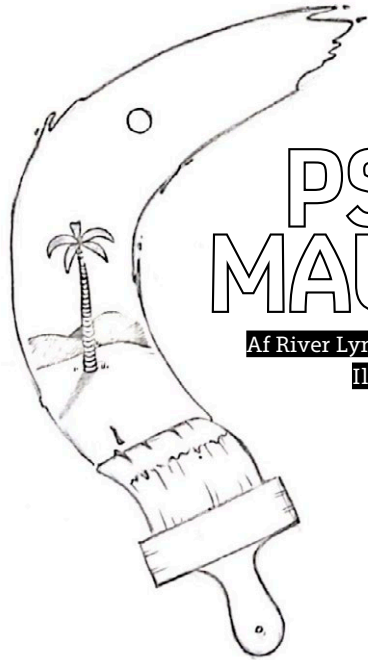
De tre højdepunkter i min daglige rutine på kontoret starter med min forskning. Jeg ser ikke min forskning som blot et job, men også som en passion, der beriger mig. Det er et privilegium at fordybe sig i psykologiske, sociale og kulturelle fænomener, som ikke alene vækker min interesse og nysgerrighed, men også har relevans i den verden, vi lever i. Jeg synes, det er fantastisk at kunne bidrage til samfundet og samtidig fordybe mig i særlige fænomener. Jeg sætter stor pris på at undervise og engagere mine studerende; deres nysgerrighed og entusiasme er utroligt belønnende. At se deres ønske om at gøre en forskel gør mig utroligt glad og giver mig håb. Endelig spiller mine fantastiske kolleger en vigtig rolle i min hverdag på kontoret. Vores samtaler i gangene og i køkkenet giver mig et energiboost i min arbejdsdag.

Hvad ville du sige til dig selv som studerende, hvis du kunne vende tilbage til din studietid?

Jeg har altid værdsat min studietid og de valg, jeg traf. Hvis jeg kunne rejse tilbage, ville jeg dog råde mig selv til at fokusere mindre på karakterer, da de sjældent er afgørende, medmindre man sigter efter en ph.d.-grad. Jeg brugte meget tid på arbejde ved siden af studierne. Tilbageblikkende ville jeg fortælle mig selv at arbejde mindre og i stedet prioritere at nyde studielivet og de venskaber, det fører med sig.

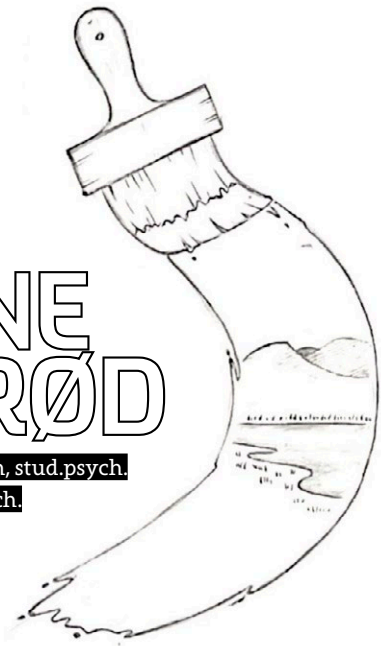
Hvem skal have stafetten af dig?

Min dygtige og søde kollega Johanne Smith-Nielsen ■

PSYKPIGERNE MALER BYEN RØD

Af River Lyngaa, stud.psych. og Regitze Langager Christensen, stud.psych.
Illustrationer af Sara Bjerremand Ellehøj, stud.psych.

Velkommen til *"Psykpigerne maler byen rød"*. I en verden af uinspirerende læsning og ensretning på studiet er det let at føle sig fremmedgjort i en ørken af kognitive perspektiver. Men frygt ej! Vi, *Psykpige1* (4. semester af bacheloren) og *Psykpige2* (1. semester af kandidaten), har taget det på os at udforske og dele vores rejse med at genopdage meningsfuldheden i vores fag. I denne reportageserie vil vi dykke ned i de skjulte oaser af resonans, hvor faglige fællesskaber blomstrer og inspirationen sprudler. Følg med, når vi navigerer gennem ørkenen af det konventionelle studielandskab og afdækker de uforløste potentialer, der ligger gemt i psykologiens mangfoldighed og dybde.

Psykpige1 stødte på den første oase i en tid så langt tilbage, at julekalendere endnu ikke prydede supermarkedenes hylder. Oasen var intet mindre end dokumentaren *"Worlds of Ursula K. Le Guin"* af Arwen Curry på Cinemateket. Filmen blev præsenteret på filosofisk filmfestival af forfatter, feminist og antropolog Johanne Mygind. Den fortryllende kilde forsvandt imidlertid som et flygtigt fatamorgana i den ubarmhjertige ørken, da *Psykpige1* udmattet og intellektuelt udsultet løb imod den, da billetterne blev udsolgt på få sekunder. Hendes søgen fortsatte, indtil hun en kold vinterdag sikrede sig billetter til en mirakuløs ekstravisning med *Psykpige2*. Dokumentaren om forfatteren og feministen Ursula K. Le Guin kaster lys over livet og arbejdet hos en af science fiction-genrens mest

visionære forfattere. Opslugt af Le Guins univers blev vi mindet om betydningen af at udfordre konventionelle tænkemåder og udforske alternative virkeligheder – et budskab, der er lige så væsentlig i vores akademiske færd.

Til gudstjeneste i Cinemateket

Psykpige2: På forårssemesterets første dag træder jeg ud af bygning 2 på CSS og bliver ubarmhjertigt modtaget af en piskende regn. Klokkeren nærmer sig seks om aftenen, og i det triste mandagsvejr begiver jeg mig op på cyklen – bevares, jeg skal cykle tre minutter. Da jeg ankommer og låser cyklen, går to unge forbi mig. "Åh, det er godt nok længe siden, jeg har været her", siger den ene lidt overvældet, hvortil en gut, omgivet af en kreativ, intellektuel aura, forfærdet udbrøder "Hvad?! Det her er *min kirke!*" Jeg ved ikke med dig, men for mig er Cinemateket et sted, der kan føles en tand for højkulturel til, at jeg kan føle mig ordentlig hjemme - og Kirkegutten (ej at forveksle med Kierkegaard) taler lige ind i min fordom. Jeg har aftalt at mødes med *Psykpige1* ude foran, og inden længe træder vi ind i den eftertragtede varme og sætter os behageligt til rette i *Kirkens* bløde biografssæder. En hvid, ciskønnet mand fra Cinemateket præsenterer entusiastisk aftenens program og giver til sidst stafetten videre til Johanne Mygind og Ursula K. Le Guin: "I gider alligevel ikke høre mere på en mand", indskyder han med et glimt i øjet. *Psykpige1* læner sig mod mig og griner; "Endelig en der har fattet det".

Kønsdom, alderdom og visdom

Psykpige 1: I Ursula K. Le Guins bemærkelsesværdige science fiction-univers fyldt med drager og magi udfordrer hun ikke blot grænserne for galakserne men også vores etablerede forestillinger om køn. Et eksempel på hendes brud med den normative kønsforståelse findes i værket *"The Left Hand of Darkness"*. Romanen skildrer en kønsutopi og et ambiseksuelt samfund på planeten Vinter, hvor indbyggerne i 24 dage er kønsløse og androgyne. Indbyggerne er kun seksuelle, når de en gang om måneden – i en særlig fertil og seksuel periode kaldet "kemmer" – antager seksuelle egenskaber og derigennem køn. Her bliver indbyggerne enten "mandlige" eller "kvindelige" for en kort stund.

Født i 1929 og død i 2018 bevægede Le Guin sig i en æra, der forbinder vores oldeforældres generation med vores bedsteforældre. Jeg ved ikke, hvad dine oldeforældre bedrev tiden med, men min oldefar havde travlt med at skjule tyskere i stalden, slå sine børn og gøre sin kone gravid for 15. gang (jeg tror, han levede i konstant kemmer). Tvivlsomt et feministisk foretagende.

Men hvorfor eksisterer der så stadig kontroverser omkring Le Guins fremstilling af køn? Skyldes det brugen af pronomenet "han" som det kønsneutrale? Skyldes det, at Vinter er en planet, hvor man jo nok i realiteten er mand, medmindre man er i kemmer, så hun dermed får skabt et enkelt andocentrisk køn, der lejlighedsvist udviser essentialistiske træk ved det kvindelige køn? Som Simone de Beauvoir ville have sagt, reproducerer Le Guin forestillingen om, at *"humanity is male, and man defines woman not in herself but as relative to him"*; en forestilling der gennemsyrrer hele bogen. Eller måske skyldes kontroverserne idéen om, at det seksuelle kun forekommer mellem mænd og kvinder til trods for, at det foregår i et kønsløst samfund? For har Le Guin skabt en kønsutopi, eller har hun blot reproduceret en kombination af den velkendte, binære kønsforståelse? Alt sammen aspekter, som Le Guin har fået kritik for og senere reflekteret over i sit essay *"Is Gender Necessary?"*. Først i forsvar af hendes valg, men siden modtagelig overfor kritikken. *We do stan a reflective queen, nonetheless.*

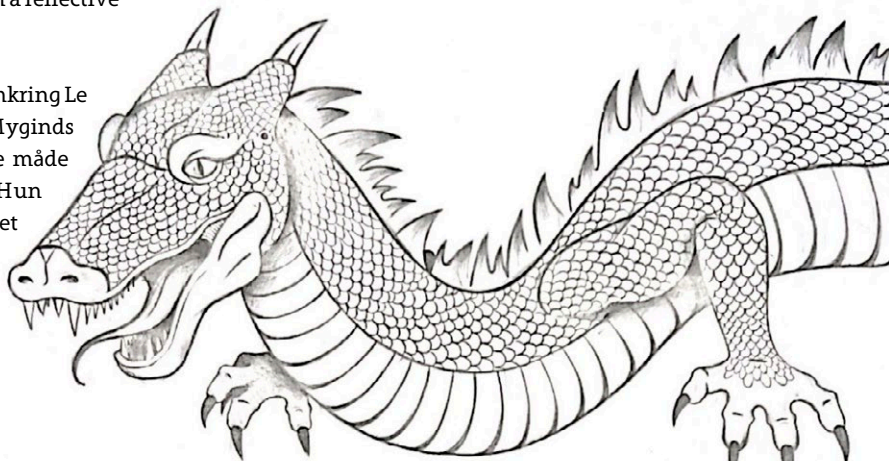
Psykpige 2: Ja, jeg følte mig generelt også splittet omkring Le Guins feminisme. Jeg bed dog mærke i Johanne Myginds pointe om, at feminismen endnu ikke på samme måde havde udviklet sit sprog i hendes generation. Hun indser først senere i sit forfatterskab, at hun er blevet trænet efter maskuline standarder og nu står overfor valget – stoppe forfatterkarrieren eller

endelig skrive ud fra kvindelige erfaringer. Med selvom hun hoppede i de maskuline fælder på planeten Vinter, synes jeg, at det smukke ved Le Guin er hendes stædige tilbagevenden til kritikken, hvor hun tør indrømme egne skiftende holdninger.

For Le Guin er det at være menneske ensbetydende med at være under forandring. Man skulle tro min mor havde læst Le Guin. Min mor har nemlig de seneste år fået for vane at tude mig ørene fulde med den oversete visdom i alderdommens livserfaringer. Og jeg hører, hvad du siger mor (jeg har jo ikke mistet hørelsen endnu). Johanne fortalte om essayet *"Space Crone"*, som handler om et rumskib fra planeten Altair, der laver et pitstop på Jorden. Rumskibets passagerer ønsker sig basically en rejsemakker, som kan underholde dem på hjemrejsen ved at lære dem om menneskeheden. Man kunne måske tro, siger Le Guin, at den rette til formålet ville være astronauttypen, en slags Andreas Mogensen i en yngre, forbedret udgave. Men hun vælger i stedet en gammel dame med gråt hår og forfalden krop, der har født børn, stolt plaprer om sine børnebørn og nu befinder sig langt på den anden side af overgangsalderen. Le Guin skriver:

"It will be very hard to explain to her that we want her to go because only a person who has experienced, accepted, and acted the entire human condition – the essential quality of which is Change – can fairly represent humanity. (...) Into the space ship, Granny."

Jeg læser for tiden bogen *"Braiding Sweetgrass"* af Robin Wall Kimmerer, som forbinder vestlig videnskab med visdom fra oprindelige folk. Hun beskriver smukt de tre generationers livsopgaver. Mens datteren må finde sin egen vej i livet, er det moderens opgave at nære og støtte datteren. Bedstemoderens opgave handler dog ikke om at passe børnebørn. Hun må derimod vende sig mod verden og omsorgsfuldt lære os at passe på hinanden og kloden ved at dele sin visdom. Derfor er den gamle, sammenkrøllede kvinde, som har gennemlevet alle livets faser, den værdige repræsentant for menneskeheden. Forudsat at hun altså ikke dør en time efter afgang. ▶

I en tid med en astronomisk stor generationskløft synes jeg derfor, at Le Guin baner vejen for en balance mellem alderdommens visdom og nødvendigheden for at kunne lære af de nye generationer. For er vi efterhånden ikke der, hvor vi skal vælge mellem amerikanske tilstande med krigsførelse til familiesammenkomster (tænker jeg måske på sprængfarlige emner som køn, etnicitet og seksualitet, ja det gør jeg) eller freden ved at vende den anden kind til deres boomerpointer og blot snakke om vejret... som altså *har* forandret sig, hvis nogen skulle være i tvivl!

Sårbare kyllinger og barmhjertige bæreposer

Psykpige2: Noget af det fineste ved Ursula K. Le Guins forfatterskab er for mig at se hendes insistensen på bløde værdis dybe kvalitet. Jeg kan huske, at Johanne Mygind citerede Le Guin for at skrive:

"I en tid hvor hårdhed går for at være essensen af styrke og selv kvinders skønhed reduceres næsten til maven, hilser jeg denne påmindelse velkommen: at tanks og gravsten ikke er særligt velegnede rollemodeller, og at det at være i live er at være sårbar."

Jeg tænker bare, det er sååå relevant for psykologien, der ellers får sårbarhed til at fremstå som et svaghestegn indlejret i den enkelte. Det minder mig om min yndlingstekst (ja, jeg indrammer udvalgte tekster og nævner dem så ofte, jeg kan) i klinisk på den gamle studieordning af Mary Boyle, hvor hun skriver om psykologiens undgåelsesstrategier for at medtage menneskers livserfaringer og konteksten, som åbenbart på mystisk vis er forsvundet fra meget psykologisk forskning. Boyle nævner som eksempel den kendte sårbarheds-stress-model, der faktisk startede som en ydmyg hypotese om korrelationen mellem psykisk lidelse, eksisterende sårbarheder og stressfaktorer i omgivelserne. Hypotesen skulle være afsæt for at afdække årsagerne til og udviklingen af disse sårbarheder. Men før nogen nåede denne vigtige opgave, blev hypotesen forfremmet til en model, en sandhed, brugt til at forklare, hvordan særligt sårbare personer ikke kan cope med stress. Modellen bliver endda brugt af alkohol- og spilindustrien til at argumentere imod restriktioner på deres markedsføring!! (for det jo kun de sårbare og svage mennesker, der ikke kan styre deres alkohol). Endnu et klassisk eksempel

på psykologiens individualisering af koncepter, som i bund og grund burde være sociale koncepter. Oh well, endnu en perle af en tekst, der er røget i svinget i overgangen til den nye studieordning.

Nogle kender måske Le Guins lille bog *"Bærepose teorien om fiktion"*, der handler om historiens fokus på kniven og spyddet med manden, der på traditionel hulemandsmanér nedlægger mammutten og bliver hædret i alverdens krigerfortællinger. Bærepose teorien belyser, hvordan menneskets egentlige første redskab ikke var våbnet, men bæreposen, brugt til at bære børn og samle bær. For Le Guin er fiktionen og romanen netop et feministisk foretagende, en bærepose til at samle på menneskelige erfaringer. Jeg tænker, at psykologien også kunne udgøre en bærepose til at samle på og undersøge menneskelige erfaringer. Mere sårbarhed og omsorg i verden, tak!

Psykpige1: Jeg kan ikke lade være med at tænke, at din refleksion over psykologiens individualiserende tendens er en vigtig pointe. Individualisering er jo virkelig i højsædet i det senmoderne samfund, hvor alle drikker af individualiseringens springvand, som var det kilden til evig ungdom. Det rejser centrale spørgsmål om, hvad vi som kommende psykologer egentlig bidrager med? Hvordan undgår vi at individualisere, når vi sidder overfor det enkelte menneske i terapi, hvor vi måske er heldige en gang hver 3. skudår at få familien med til en session?

Inden vi faldt helt sammen i de behagelige biografstole, imens antennerne stadig var ude, og jeg endnu ikke helt var hengivet til Le Guins fortryllende univers, nævnte Johanne Mygind, at der over Ursula K. Le Guins skrivebord hang et lille stykke papir, som hun i sit liv, sit forfatterskab og sin færden altid søgte at rette sig efter: *"Er dette sandt? Er det nødvendigt eller i det mindste brugbart? Er det barmhjertigt eller i det mindste uskadeligt?"* Måske er det i virkeligheden det, der skal stå på papirlappen på spejlet fremfor påmindelsen om, at vi skal stirre os selv dybt ind i øjnene og nævne tre ting, vi elsker ved os selv hver morgen, som vi jo alligevel aldrig får gjort (eller hvad? Måske er det bare mig, der aldrig helt har forstået, hvorfor jeg decideret skal elske mig selv?) Om ikke andet, så minder citatet os om vigtigheden af at reflektere over den viden, som vi jo unægteligt producerer og viderefremidler.

Jeg har udviklingspsykologi lige nu. Det ved jeg, at du havde sidste år. Jeg synes jo i virkeligheden, at det er enormt vigtigt at forstå, hvordan vi som mennesker udvikler os gennem livet. Men alligevel sidder jeg tilbage med en følelse af tomhed.

Og lidt et behov for den ukontrollerede latter, der munder ud i gråd, som Jokeren jo virkelig har mestret. Første forelæsning lærte jeg, at Freud var ufalsificerbar og altså dermed uvidenskabelig i bedste Popper stil. Til sidste forelæsning lærte jeg, at vi kan tracke fire objekter hele tiden. Jeg lærte også at denne egenskab (?? Altså hvad er det egentlig?) er tilgængeligt tidligt i livet. Det ved vi gennem nogle falsificerbare eksperimenter med babyer. Jeg lærte endda, at dette var et fylogenetisk gammelt system for at tracke objekter gennem et eksperiment med kyllinger. Cue min ukontrollerbare latter, right? Sig mig, hvornår er disse eksperimentelle resultater blevet forvekslet med simple kendsgerninger? Måske er det bare mig, men jeg har lidt svært ved at se, hvordan et eksperiment med en kylling kan falsificeres? Måske Le Guins citat også skulle hænge i forelæsningssalen? For jeg bliver en kende bekymret for vores virke som fremtidige psykologer. Måske tænker du, at det næppe er skadeligt, men det kognitive fokus resulterer i et reduceret fokus på andre udviklingsaspekter og manglende hensyntagen til individuelle variationer eller kontekstuelle faktorer såsom kulturelle forskelle.

Så hvad – når jeg sidder derude i klinisk praksis og har et sæt bekymrede forældre og deres spædbarn inde, skal jeg bare sige: *“Åh, jamen, frygt ej! Det er bare fordi jeres barns **object permanence** endnu ikke er helt færdigudviklet!”* Individualiserende? Nej da! Videnskabeligt og falsificerbart? Tjek!

Psykpige2: Jeg forstår virkelig godt frustrationen!! Ursula K. Le Guin var vel egentlig også inspirationskilden til denne artikelserie om at søge faglige fællesskaber, der fordrer kritik og refleksion, da de ærligt kan føles svindende på studiet. Le Guin har en række nysgerrige og utopiske værker, som viser det, vi til tider kan glemme: At verden og samfundet altså kan se radikalt anderledes ud. I hendes intergalaktiske universer formår hun på en helt anden måde at forestille sig og lege med utopier for en bedre verden. Jeg kan huske, at hun i dokumentaren beskriver sig selv som en pessimist på kort sigt men en langtidssigtet optimist. Den tanke kan jeg godt lide. Og personligt gik jeg ud af biografen med en forunderlig brusende fornemmelse. Le Guin havde givet mig troen og håbet for en bedre fremtid – og ikke mindst modet til at kæmpe for den.

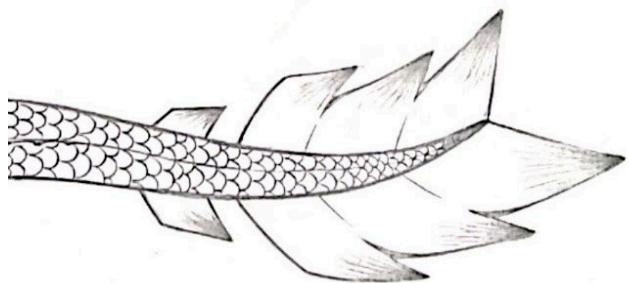
I cykelsporene på Le Guin

Psykpige1: Vi træder ud af Cinemateket, men ind i natten, ind i sneen og ind i samtalen om det hårde og det bløde, det vigtige og nærværende, om begrænsninger og udfoldelser. Mørket omfavner os langsomt, men vi bliver stående – fanget af filmens efterklang og Le Guins ånd. Omkring os er byen

stille, som om den holder vejret med os og lader os fordøje vores refleksioner i ro.

Langsomt får jeg revet mig væk fra *Psykpige2* og op på cyklen. Og som jeg cykler der, alene i kulden, men omfavnet af sneen, fornemmer jeg en indre, boblende varme. Som jeg drejer af Nørrebrogade på vej hjem den allerførste dag i semestret, ved jeg, at jeg er klar til at søge Le Guins vej; udfordre konventionelle tænkemåder og udforske alternative virkeligheder. Som en afsluttende hilsen til vores rejse gennem Le Guins verdener og vores egen psykologiske refleksion, lader jeg mig inspirere af hendes visdom: *“It is good to have an end to journey toward; but it is the journey that matters, in the end.”* Jeg minder mig selv om, at på trods af jeg igen i morgen skal kløjes i kognitiv udviklingspsykologi, så er studiet så meget mere end det. Det er ikke blot midlet til at blive psykolog – det er også Indputs sommerhusturer til Sveriges naturskønne omgivelser, hjemmebagte boller med den sødeste studiegruppe, inspirerende forelæsninger til Den Alternative Forelæsningsrække og ophedede diskussioner til Psykopolitik. Og nu er det også ud-af-huset-oplevelser med *Psykpige2*. Det er dannelsen af, hvad jeg tror på bliver livslange relationer og fundamentet for et stærkt, fagligt fællesskab, hvor vi udfordrer hinanden og bygger videre på teoretiske perspektiver. Og vigtigst af alt er det alle steder, hvor jeg aldrig igen skal lægge øre til *“A-not-B error”*.

Med dette citat som en påmindelse om at værdsætte rejsen ser vi frem til at udforske flere skjulte oaser af resonans i fremtidige udgivelser. Lad os sammen dykke ned i psykologiens dybder og forundres af livets mangfoldighed. ■

TEMASEKTION

– DOM

KAN KUNST HELBREDE?

ET INTERVIEW MED HELGA BACH-MORTENSEN OM EVIDENS INDENFOR KUNST OG SUNDHED

Af **Katrine Vedsø Jakobsen** stud.psych.

Illustrationer af **Ursula Teodora Skov Moeran**, stud.psych.

I en lomme af tid som jeg fandt med to veninder mellem udgangen af det forrige semester og det, som i skrivende stund netop er begyndt, rejste Karoline, Helga og jeg til Hvide Sande efter et vejr, vi kunne trække. Her lå vi i pendulfart mellem Vesterhavet og sofaen foran fjernsynet, hvorfra lys og lyd bølgede frem imod os. I Karos sommerhus var der kanaler, så man kunne se flow tv i en evighed. Programmerne kom i en tilsyneladende vilkårlig stime. Og så alligevel: Efterhånden trådte et mønster frem. En næsten utrolig andel af de programmer, som udgjorde sendefladerne, handlede om en slags sundhed. Om at undgå eller udsætte alle disse 'domme': Sygdom, dårlighed, alderdom. Vejen frem var ifølge disse programmer ofte forførende enkel: Man kan sætte en fuldkommen stopper for sit indtag af alkohol. Dyrke motion i et specifikt antal minutter. På et tidspunkt læser Karo op fra en artikel, der proklamerer at flere er begyndt at faste – Et tiltag, der i et af programmerne foreslås som et middel til at snyde sin alder. Og vi kommer til at tale om, hvordan den her information formidles. At der i disse programmer ofte er en læge i en hvid kittel, der lægger disse informationer i hænderne på publikum. At de ledsages af kvantitative forskningsresultater, og præsenteres som en særlig slags sandheder, vi sender rundt mellem vores hænder. Og pludseligt bliver informationerne til våben, vi kan slå os selv i hovedet med. Og vi glemmer måske at snakke om andre perspektiver. For i hvilke slags liv giver det mening at faste i 16 timer? Hvilken indflydelse har 16 timers daglig faste på et liv? Hvad er sundhed? Og hvilke

andre faktorer kan siges at spille ind på sundhed, som muligvis overses, fordi de er mere komplekse i deres natur og derfor vanskeligere at rumme i den forskning og det evidensbegreb, der prioriteres?

Det er Karos idé, at jeg interviewer Helga i denne udgave af Indput. Helga har et studiejob i Center for Kunst og Mental Sundhed og har netop forsvaret sin bachelor i folkesundhedsvidenskab med titlen: Kan kunst helbrede? Det er en analyse af perspektiver om generering af evidens indenfor kunst og sundhed. Og det, synes jeg, er så spændende. For der kan herske en særlig diskurs i samfundet om kunst og kunstopplevelser som værende en slags krymmel ovenpå tilværelsen. En luksus, der kan nydes, når man ellers har det godt. Helga har undersøgt, hvad man kan sige om kunstens funktion i sundhedsfremme. Det blev samtidig til en undersøgelse af hvilken betydning, det har for forskningen, at kunstens virkninger måske kan være vanskelige at kvantificere.

Hej Helga! Har du lyst til at fortælle lidt om hvad og hvilke spørgsmål, din bachelor beskæftiger sig med?

Ja, selvfølgelig. Overordnet så handler min bachelor om, hvordan vi kan måle kunstens effekt på vores sundhed. Jeg undersøger dermed, hvad der i folkesundhedslitteraturen bliver beskrevet som udfordringerne i at generere evidens

om sammenhængen mellem kunst og sundhed. I 2019 udgav WHO en rapport om forskellige studiers resultater vedrørende denne sammenhæng, hvor de konkluderede, at kunst kan bidrage med en masse positive effekter på sundheden. Men da jeg startede med at kigge på kunst/kultur og sundhedsfeltet, blev jeg gentagne gange mødt med en efterspørgsel efter mere og bedre forskning og evidens. Derfor virkede det som et godt sted at starte, fordi hvad betyder det egentligt? Hvordan kan man måle effekten af kunstbaserede interventioner? Det er dermed mit hovedfokus i min opgave.

Udover det kommer jeg også ind på hele grunden til, at det er relevant at kigge på kunst som noget, man kan bruge i en sundhedsmæssig sammenhæng. Fordi vi er en voksende befolkning, som lever længere og dermed også lever med flere ikke-smitsomme sygdomme, kroniske og mentale lidelser, så bliver presset på sundhedsvæsenet større og større. Eksempelvis viste et nyt dansk kohortestudie fra juli 2023, at 80% af populationen på et tidspunkt i deres liv modtager behandling for en psykisk lidelse. Derfor er der brug for mange forebyggende, ikke medicinske tiltag og tværsektorielle innovative løsninger, som kan lette dette pres. Så hvorfor ikke kigge på, hvad kunst kan bidrage med i den sammenhæng?

Det får mig til at tænke på, at jeg tit undervejs i din skriveproces har hørt dig tale om et evidenshierarki i videnskaben. Kan du uddybe, hvad det går ud på?

Der er i samfundet og inden for læge- og sundhedsvidenskaben en tradition for, at den højeste evidens, som defineret i

evidenshierarkiet, er randomiserede, kontrollerede forsøg (RCT-studier), systematiske oversigter og meta-analyser. Målet er at komme så tæt på en objektiv, kausal sammenhæng mellem interventionen og det målte udfald som muligt. RCT-studier ses derfor i samfundet, men især i sundhedssektoren som den gyldne standard inden for forskning. Det udgør dermed også en udfordring i forskningen af kunstinterventioner i sundhed, fordi alt ikke kan kvantificeres på den måde. Der er en enorm magt i, hvad der bliver set som værdifuld forskning. Det kan eksempelvis ses i hvilken slags forskning, der får flest fondsmidler, men også hvilke studier og artikler, der bliver udgivet i de store tidsskrifter. Der er en generel tendens til, at studier, der bruger kvantitative metoder, i meget højere grad bliver udgivet i de højt rangerede tidsskrifter inden for folkesundhedsvidenskab.

Det er virkelig også noget, som jeg mærker er på spil i psykologien. Også at det har betydning for, hvilke perspektiver man prioriterer at præsentere os for på studiet. Hvilke udfordringer fandt du i genereringen af evidens inden for kunst og sundhed?

Noget af det vigtigste at nævne er nok det her med, hvad vi som mennesker ser som "rigtig" evidens og viden. Men også hvad vi definerer som sundt. Den måde man som forsker ser på evidens og sundhed har nemlig betydning for, hvad man mener er vigtigt at måle, og hvordan man vil gøre det. Det kommer også til at have betydning for, hvad der bliver udgivet i tidsskrifterne. Det handler dermed også om, hvad for nogle videnskabsparadigmer man kommer fra, alt efter hvilken ►

faglig tradition man har med sig. På den måde er det tværfaglige samarbejde med de forskellige videnskabsparadigmer en udfordring i sig selv, men på mange måder også her, løsningen vil være. Fordi komplekse problemstillinger kræver komplekse og tværfaglige løsninger. Generelt kan man sige, at på den ene side efterspørges der evidens indenfor området, men på den anden side er det samtidig nødvendigt at modsætte sig evidensstærken. Som jeg lige har hørt Emma Holten snakke om i sit foredrag om magt og omsorgsarbejde, så bliver dét, vi ikke kan måle og veje usynligt i vores samfund, men det betyder jo ikke, at det ikke har en værdi. Måske tværtimod.

Hvorfra tror du, din interesse for emnet stammer? Hvor fik du din inspiration? På hvilken måde spiller kunsten en rolle i dit eget liv?

Jeg tror interessen for emnet går langt tilbage, fra da jeg var balletelev og senere arbejdede som balletdanser på Det Kongelige Teater. Jeg tænkte tit over, hvad det egentlig betød for dem, som var inde at se os optræde. Hvorfor går man i teatret, og hvorfor elsker jeg det selv så meget? Jeg husker altid tilbage til, da jeg var balletelev, og en ældre mand fortalte mig, at han ville så gerne give balletten noget igen, fordi ballet havde reddet hans liv. Dette minde poppede op igen under min bachelorskrivning, og jeg undrer mig tit over, hvordan det at opleve kunst som ballet kan redde et menneskes liv. Og hvis det kan det, hvorfor bruger vi det så ikke meget mere aktivt i samfundet? Og så tænker jeg på den russiske forfatter Fyodor Dostoevskys citat: *"Beauty will save the world"*. Det vil jeg sgu gerne være med til at undersøge! hehe.

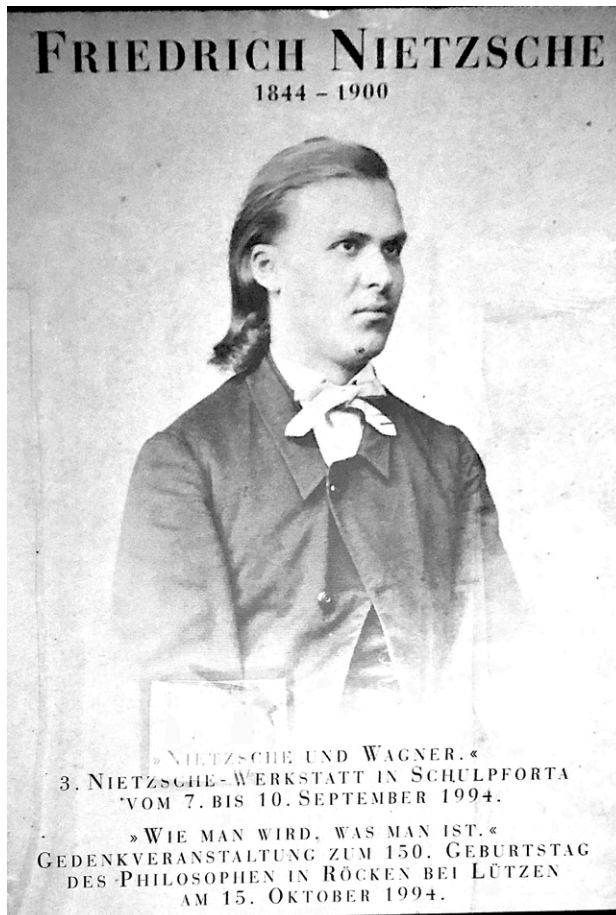
Haha, det forstår jeg så godt! Har du nogle tanker om på hvilke måder, kunsten kunne spille en mere fremtrædende rolle i sundhedsvæsenet eller sundhedsfremme i det hele taget i fremtiden?

Jeg forestiller mig, at jo mere feltet bliver samlet, jo højere grad vil brugen af kunst i sundhedssammenhæng blive anerkendt. Der er allerede mange tiltag rundt omkring i verden, og Danmark er faktisk bagud på området i forhold til de andre nordiske lande. Der mangler ressourcer og en samlet indsats, hvor fx en kunst- og sundhedsuddannelse kunne være relevant. Der er flere, der argumenterer for, at man i folkesundhedsvidenskaben i meget større grad bør inkorporere det smukke og det æstetiske som en del af menneskers sundhed og velvære.

I den sammenhæng bliver WHO's definition af sundhed tit refereret til: *"Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, psykisk og socialt velvære, og ikke blot fravær af sygdom, smerter eller andre skavanker."* Det vil sige, at det at være sund er mere end bare at være rask. Det kan også for eksempel være det at opleve en meningsfuldhed, håb, en tro på sig selv og en mindsket oplevelse af ensomhed. Alt sammen noget kunst måske kan bidrage med. Antropologen Ellen Dissanayake beskriver ligefrem kunst som værende en menneskelig adfærd og et nødvendigt behov. Ligesom mad og husly er kunst en del af artens overlevelse, men samtidig er det meget svært for os mennesker at beskrive, hvorfor og præcis hvordan dette bidrag foregår. Undersøgelsen af det, tror jeg helt sikkert, kommer til at fylde meget mere i fremtiden. ■

DØMT!

Tekst & Illustration af Angelika Bowes, stud.psych.

Dengang i min ung**dom**, da min mø**dom** blomstrede skjult i Wiens gudd**om**melige gader, krydsede vores blikke for første gang. Du stod der med din store rygsæk og den frygtelige australske accent. Én enkelt dag i en endeløs flod af overflødige dage. Ingen spå**dom** i verden kunne have forudsagt, at vi skulle ses igen, og at det skulle blive os en dag. Men **dommen** faldt selvsamme dag!

Da jeg mødte dig igen et par årtier senere i min og hans ej**dom**, under stråtag og skær fra julelys, omgivet af rig**dom**, krydret med åndelig fattig**dom**, fik mit første ægteskab sin uundgåelige døds**dom**: i det øjeblik dine fødder ramte perronen på Københavns Hovedbanegård, og vores blikke krydsede igen.

Et længselsfuldt årti lå forude, før vores verdener endelig kunne smelte sammen. Midt i lettelsens udånding indhentede erindringernes træ**dom**, din bar**dom**, dig så hårdt, uventet og altopslugende ... som en sy**gdom**, der nærmest tog livet af dig og mig. Jeg pålagde dig en behandlings**dom**, for at du, jeg og vores *vi* kunne overleve.

Med den trådte vi ind i et nyt univers af lærb**dom**, vi aldrig vil eller ønsker at komme i mål med. Hver for**dom**, vi måtte have, skal udraderes, og vis**dom** er målet, vi nu går efter hånd i hånd og i den ånd, Fritz¹ har givet os. Vejen til dig og mig. Os. Mod en alder**dom** vi deler.

En livstids**dom** vores første øjenkontakts trold**dom** har givet os. ■

¹ Fritz, Friedrich Nietzsches kaldenavn; sætningen refererer til citatet "Wie man wird, was man ist" (egen oversættelse: Hvordan man bliver, hvad man er)

JEG ER IKKE SYG, JEG ER EN IDENTITETSPOLITISK UNDERTRYKT NEUROMINORITET

Jeg har ADHD, autisme og dysleksi. Min neurodivergens er en medfødt anderledes, som ikke kan ændres, uden at det ændrer mig. Vi neurodivergente befinder os i en identitetspolitisk kamp, for at få lov til at være dem vi er. Vores anderledeshed er et biologisk faktum i lighed med race, køn og seksualitet. Ligesom hos dem er der tale om en almenmenneskelig evolutionsbiologisk variation, og ligesom dem er vi blevet ført bag lyset, spist af med fortællinger om sygdom og nød.

Sygdom bliver generelt defineret ud fra to kriterier: lidelse og funktionsnedsættelse. Man skal altså opleve smerte og være begrænset i sine hverdagsfunktioner. Man kan lide på mange måder, men ikke al lidelse er sygdom. F.eks. kærestesorg og forældrebekymringer. Mange neurodivergente lider, men det er ikke en lidelse, der kommer fra en biologisk defekt. Det er en social lidelse, som opstår i mødet med samfundsdefekten.

Smerte fortæller os, at noget er galt, men den fortæller ikke altid, hvilken af to mulige veje man skal vælge. Enten skal man forholde sig ro, som ved et brækket ben. Eller skal man ændre sin situation, som havde man hånden på en kogeplade. At være neurodivergent er som at have hånden på en kogeplade, imens samfundet holder den fast og hvisker, at smerten nok skal gå væk, hvis man forholder sig i ro.

Jeg oplever begge former for lidelse for tiden. Det er tirsdag, det regner, og min lænd smerter hver gang, jeg bevæger mig. Jeg ser ud på cyklisterne og mærker kroppens paradoksale kærlighed. Den passer på mig ved at tvinge mig til at restituere ryggen, så jeg ikke overbelaster den igen. Smerten er her tegn på sygdom. En ufrihed som man er dømt til for at få det bedre. Neurodivergensen er ikke en sygdom. Smerten er et råb om frihed.

Jeg burde gå til lægen med rygsmerterne, men i stedet fantaserer jeg om, hvordan min neurodivergens også kunne have set ud. Som jeg ligger der i sengen, forsvinder regnen og gaden og cyklerne, og en før-historisk nomadeklan vokser frem for mit sind. Her tager min ADHD ikke form som en sygdom. Det første kernesymptom, hyperaktivitet, er her bare aktivitet. Vores liv er en konstant bevægelse mellem sletter og skove. Ligeledes gør min manglende evne til at falde i søvn mig til en oplagt bålvaft. Ved bålet er jeg ikke opmærksomhedsforstyrret, men opmærksomhedsvelsignet. Jeg får øje på alle ting og sager derude i landskabet. Venner og fjender, mad og farer. Faktisk er det præcis den samme evne, som engang gjorde mig til en god soldaterrekrut.

Af Oliver Tonning, stud.psych.

Illustrationer af Natascha M. R. Hansen, stud.psych.

Jeg lukker chatten og leder efter en ny overspringshandling i stedet for at ringe til min læge, men lander på en blid mellemvej: Gode gamle Netdoktor. Imens jeg læser, erkender jeg, at jeg har taget fejl. Derinde kategoriseres mine rygsmerter slet ikke som en reel sygdom. De skriver, at helbredelsen ikke skal findes i ro, men i handling. De skriver, at jeg skal komme i gang med at træne og bevæge mig, uanset hvor ondt det gør.

Det er en gammel misforståelse, at smerterne skal behandles med ro, men sådan nogle har det med at hænge ved. Undertrykkelse kan tage form af kærlighed. Undertrykkelsen er sjældent bevidst. Jeg tror ikke, at noget sundhedspersonale har ondt i sinde.

Jeg lægger mig ned på gulvet og begynder at lave de anbefalede rygvøvelser. Netdoktor skriver, at det er ved at styrke musklerne omkring smertepunktet, at lidelsen kan lindres og funktionsnedsættelsen kan overvindes. Jeg sveder og pruster og tænker, at det er min ideologiske muskel, der skal trænes, hvis den sociale smerte skal drives bort.

Jeg må optrænes til kamp, ikke tro at smerten går væk af sig selv. Jeg skal dog ikke kæmpe imod ulve, men imod ideer som har forkrøblet en hidtil overset minoritet alt for længe.

I takt med kroppens rytmiske bevægelse gentager jeg igen og igen den idé, at jeg ikke er syg, men en identitetspolitisk undertrykt neurominoritet. Denne idé er allerede slået igennem i USA: Oprøret fra neurominoriteterne er den fjerde store borgerrettighedsbevægelse i forlængelsen af frihedskampen for kvinder, farvede og queerpersoner.

Det er samfundets forventninger og krav, der er den egentlige årsag til min lidelse. Men samfund kan ændres. Faktisk er det selve den demokratiske kerne at få fjernet gamle ideer, når de er blevet for slidte at se på. Men før en gammel idé kan blive passé, så skal man først kunne tænke en ny, som kan træde i dens sted. ■

Vi er din gratis genbrugsbutik på KU.

Alt, vi har på hylderne, er doneret af studerende eller KUs ansatte. Vi elsker når du lægger ting i donationskassen. Vi elsker når du finder noget, du lige står og mangler. Ved at bytte og genbruge kan vi sammen spare på SU'en og jordens begrænsede ressourcer.

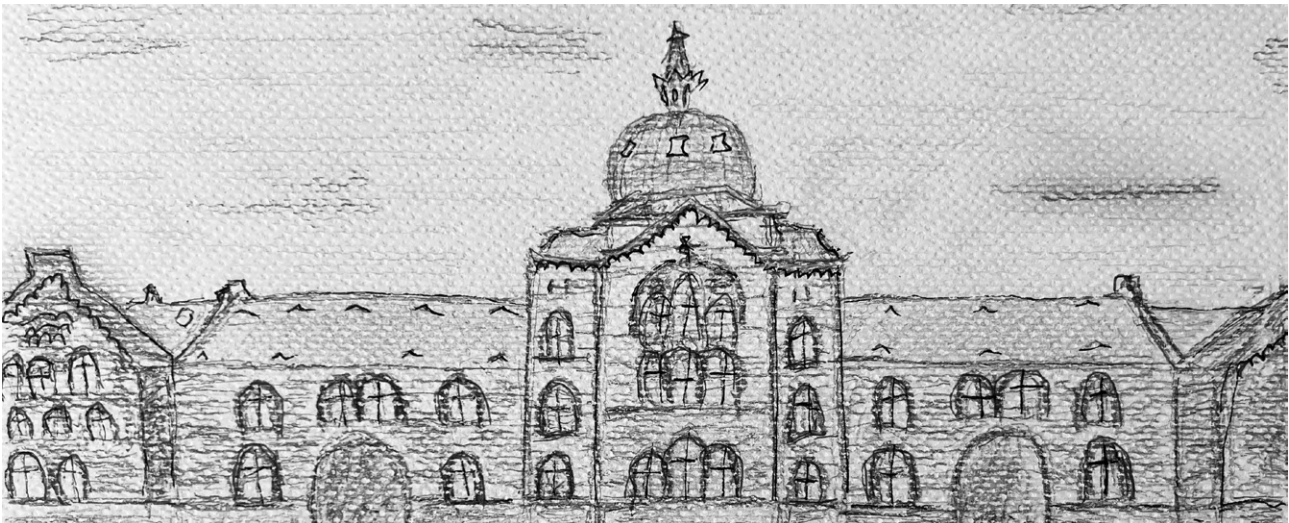
Rodebutikken er drevet af studerende for studerende

Find os i kælderens af bygning 1
Vi er naboer til Hippocampus

FORSKNINGSEVALUERINGER AF PSYKOLOGI GENNEM ET KVART ÅRHUNDREDE

Af Thomas Habekost, professor i kognitiv neuropsykologi, sektionsleder

Illustration af Monika Maria Yazdani, stud.psych.

I 2023 skete der noget vigtigt på Institut for Psykologi. Instituttets forskning blev evalueret af et internationalt forskerpanel, hvilket kun er sket fire gange i de sidste 27 år. Evalueringen i 2023 har indtil videre ikke fået stor opmærksomhed, men for mig, der kom hertil som studerende i 1997 og har fulgt instituttets udvikling lige siden, var det en markant begivenhed, som skrev sig ind i et langt historisk forløb. I det sidste kvarte århundrede har forskningsevalueringerne på godt og ondt været med til at forme opfattelsen af instituttet, både hos os selv, men især i det omgivende samfund. Det er en historie, som studerende på instituttet også bør kende, og den starter tilfældigvis på samme tid, hvor jeg selv kom hertil, så lad mig prøve at fortælle den derfra.

I midten af 1990'erne startede jeg på psykologistudiet i Aarhus, men et par år inde i uddannelsen fandt jeg ud af, at jeg ville specialisere mig inden for neuropsykologi, hvilket dengang kun kunne lade sig gøre i København. På forhånd vidste jeg ikke meget om

instituttet i København, men det første indtryk fik jeg allerede, før jeg nåede over Storebælt. Weekendavisen, der også dengang var et referencepunkt for landets akademikere, havde den 4. oktober 1996 ryddet forsiden til en stor artikel med den korte overskrift: "Psykologi dumpet". Her kunne man læse om den første internationale evaluering af Psykologi i København, der netop var udgivet. Fem psykologiprofessorer, heraf fire fra udlandet, havde besøgt instituttet og skrevet en evalueringsrapport, der gav en sønderlemmende kritik af store dele af faget. Instituttet var ifølge rapporten præget af "svag og uvæsentlig forskning", forskningsprogrammet var "flimrende og usammenhængende", og forskernes tolkninger virkede ofte mere som påstande end dokumenterede resultater. Uddannelsen blev også evalueret og fik en lige så hård medfart.

Evalueringsrapporten gik stik imod selvforståelsen hos mange ansatte på instituttet. Her havde man gennem mange år haft den opfattelse, at den københavnske ▶

udgave af psykologien med sin særlige kritiske indstilling var mere indsigtfuld end den forskning, som blev lavet de fleste andre steder i verden. At man nu selv blev gjort til genstand for kritik, virkede helt forkert. Uden for instituttets mure så man anderledes på det. Ud over den offentlige udskamning var instituttet tæt på at blive sat under ekstern administration, og det kunne være gået endnu værre. Institut for Sociologi var nemlig tidligere blevet lukket ned i en lang årrække som følge af en stærk kritik af stedets forskning og undervisning. Psykologi blev reddet på målstregen fra en lignende skæbne, måske fordi mange af de andre fag på det Humanistiske Fakultet, hvor vi dengang var placeret, var sårbare over for samme kritik. I stedet efterlod forskningsevalueringen instituttet med et ry for lav faglig kvalitet, der klæbede til både uddannelsen og dens kandidater i mange år efter. Vidste man ikke andet om psykologiuddannelsen i København, havde man som regel alligevel hørt om, at der var problemer med videnskabeligheden. For eksempel hjalp evalueringen næppe på psykologernes anseelse i psykiatrien, hvor man i forvejen havde langt op til lægernes autoritet.

Instituttet overlevede trods alt krisen, uddannelsen blev delvist reformeret og jeg selv fik mit kandidatbevis i år 2000. Heldigvis for mig var der stadig muligheder for en ung forskerspire, og i de kommende år blev jeg ansat i en række midlertidige stillinger. I 00'erne gik de danske universiteter ind i en ny epoke, der især skyldtes den skelsættende universitetslov fra 2003. På Institut for Psykologi var en af de væsentligste forandringer, at ansættelse af forskere nu i høj grad kom til at afhænge af deres evne til at publicere internationalt. Her blev der både lagt vægt på den internationale anseelse af de tidsskrifter, som man publicerede i, samt i hvor høj grad andre forskere citerede ens forskning. Samtidig skulle man naturligvis være kvalificeret til at undervise. Sådan havde det længe foregået på de bedste universiteter rundt om i verden, men hos os var det et markant brud med de kriterier, som mange af den ældre generation på instituttet var blevet ansat efter. Her var det almindeligt, at man udgav sin forskning i mindre danske tidsskrifter eller andet, der sjældent blev læst uden for landets grænser. Denne praksis blev udfordret, da instituttet gradvist begyndte at ansætte

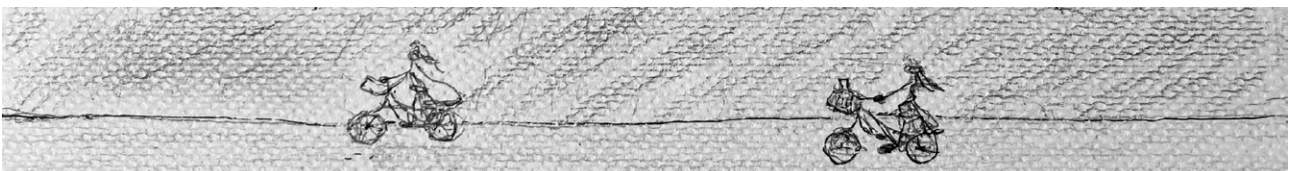
en ny generation af forskere, for hvem internationale publikationer var noget naturligt. Dette gav anledning til visse spændinger, men i min oplevelse var tonen mellem kollegerne på instituttet pæn og ordentlig, og man undgik helst at berøre dette ømme punkt.

Husfreden blev dog udfordret, da det i 2010 igen var tid til en ekstern evaluering af instituttets forskning. Jeg var selv netop blevet ansat som adjunkt og var således med på holdet for første gang. Det startede ikke godt: Panelets formand, den berømte ekspertiseforsker Anders Ericsson, bad på forhånd om en oversigt over de enkelte forskeres citationer i de seneste 10 år. Sådanne bibliometriske analyser var nu blevet almindelig praksis ved internationale forskningsevalueringer. For nogle ansatte så det rigtig pænt ud, typisk med en stigende citationsfrekvens hen over årene, men for andre var der kun registreret meget få eller slet ingen internationale citationer. Hvis man tog opgørelsen for pålydende, hvilket panelet gjorde, antydede den kraftigt, at mange af instituttets forskere var helt fraværende i den internationale forskningslitteratur. Panelet kom naturligvis også forbi instituttet og lavede interviews med ledelsen og de forskellige forskergrupper, men evalueringen endte langt hen ad vejen med det samme billede, som citationsopgørelsen allerede havde peget på. Denne gang spændte rapporten derfor fra at være meget positiv til ren nedsabling, og den gik endda så vidt som at foreslå fyringer eller tidlig pensionering af enkelte medarbejdere. Det gik ikke så galt, men i stedet nåede forskningsevalueringen igen forsiden af Weekendavisen den 8. juli 2011. Denne gang var overskriften mere finurlig end sidst: "Københavnerkomplekset". Det lød ikke som nogen kompliment til instituttet, men i selve artiklen blev billedet mere nuanceret, blandt andet ud fra et interview med professor Gretty Mirdal, der pegede på begrænsningerne ved en stærkt bibliometrisk tilgang til forskningsevaluering. Alligevel efterlod evalueringen og dens mediedækning indtrykket af et institut, der stadig havde alvorlige problemer på forskningsområdet. I de følgende år kom nuancerne sjældent med, når talen faldt på instituttet rundt omkring, og på tværs af Københavns Universitet blev Psykologi stadig betragtet som et fag i krise.

I 2016 skulle instituttet evalueres igen. I mellemtiden var jeg blevet professor og viceinstituttleder, så jeg var med til at organisere besøget af det internationale forskerpanel. I den nye instituttledelse kendte vi naturligvis til forhistorien og var bevidste om, hvad der var på spil. Psykologi havde ikke råd til endnu en dårlig evaluering. Vi var især opmærksomme på, at de forskere, som var kommet i klemme i de tidligere evalueringer, ikke kom til at stå i et dårligt lys igen. Derfor argumenterede vi for at gøre evalueringskriterierne bredere end de rent bibliometriske og at evalueringen skulle foregå på et mere kollektivt plan, så enkelte forskere ikke kunne blive hængt ud. Forslagene blev accepteret, og evalueringen fik et bredere fokus. Desuden var der sket meget med forskningen i de mellemliggende 6 år, og for første gang i instituttets historie var evalueringen overvejende positiv. Enkelte områder blev endda omtalt som "world leading". Rapporten kom dog også med kritik og en række forbedringsforslag. Især organiseringen af forskningen, der var spredt ud på mange forskellige små grupper, kaldte på mere systematik. Ellers var hovedbudskabet, at instituttet var godt på vej, men måtte arbejde videre for at realisere sit potentiale. Denne gang kom evalueringen af Psykologi ikke på forsiden af nogen landsdækkende aviser. Der var ikke nogen skandale at skrive om, og det er jo også sjældent, at en moderat positiv udvikling trækker de store overskrifter.

I årene efter 2016 blev organiseringen af forskergrupperne på instituttet revideret, så de i dag er samlet under tre store sektioner. Endnu vigtigere er det, at instituttet nu for alvor har åbnet sine døre for forskere fra udlandet. Alene i min egen sektion, den kognitions- og neuropsykologiske, har jeg kolleger fra mere end 10 forskellige lande, og lignede er tilfældet inden for mange af vores andre fagområder. Instituttet har efter et langt og sejt træk endelig fået et omdømme og en position, så vi kan tiltrække fremragende forskere fra hele verden. Dette leder mig frem til den seneste evalueringsrapport fra 2023.

Bedst ville det være, hvis I kunne læse rapporten selv, men desværre må den ikke lægges frit ud. Dog har alle ansatte på instituttet allerede fået en kopi, og dokumentet er tilgængeligt via aktindsigt. Så mon ikke særligt interesserede vil finde frem til den. I stedet kan jeg beskrive hovedpunkterne i evalueringen. Den er lavet af et panel bestående af fem professorer, heraf en af de førende danske eksperter inden for kvalitativ forskning, som har haft adgang til en lang række baggrundsoplysninger om instituttets forskning og selv interviewet medarbejdere på tværs af sektioner og stillingskategorier. I opsummeringen af evalueringen har panelet brugt mange superlativer fra øverste hylde, for eksempel: "There is evidence of research which is world-leading in originality, significance and rigour across each of the Department's research sections", og "...it compares favourably with many of the most research-intensive institutions across the EU and beyond". Der er altså tale om et internationalt topniveau i forskningen, som vel at mærke findes for mange forskellige områder og på tværs af hele instituttet. Længere inde i rapporten uddybes de positive vurderinger, for eksempel med hensyn til den samfundsmæssige relevans af forskningen, dens teoretiske basering samt flere nystartede og originale forskningslinjer. Organisationen af forskergrupperne får også pæne ord med på vejen; dog er det et opmærksomhedspunkt, at der stadig er relativt få kvindelige professorer. Evalueringsrapporten peger desuden på nogle områder, hvor der er gode muligheder for videre udvikling i de kommende år. Det drejer sig for eksempel om at forbinde forskningen mere mellem fagområderne, at sikre en større påvirkning af forskningen på det omkringliggende samfund samt at involvere studerende mere i forskningen. Der er stadig nok at tage fat på, og ud fra instituttets nuværende styrkeposition på forskningsområdet, kan der skabes mange spændende ting i de kommende år. Jeg håber, at mange af jer har lyst til at bidrage til den næste fase i instituttets lange udvikling. ■

DEN ALTERNATIVE FORELÆSNINGSRÆKKE

FORÅR 2024

HVER ANDEN FREDAG KL. 16-18:30 LOKALE: CSS 2.0.63

D. 22.03.24

1. Birgitte Rahbek

TALER OM:

Det starter i sproget:
Fra sprogpsykologi til
folkemord

D. 05.04.24

2. Morten Ejrnæs

TALER OM:

Myten om social arv
og andre former for
bias

D. 19.04.24

3. Agnes Ringer

TALER OM:

Kampen om det
psykiatriske sygdoms-
begreb

D. 03.05.24

4. Judy Gammelgaard

TALER OM:

Bæredygtighedens
selvtilstrækkelighed

LÆS MERE PÅ: [DENALTERNATIVE.COM](https://denalternative.com)

DOMMEN OVER INSTITUT FOR PSYKOLOGI - ELLER HVAD?

En kommentar på Thomas Habekosts artikel

Af Maria Voulgaris Valeur, cand.psych., Sarah-Emilie Gundolf Josiasen, stud.psych., og River Lyngaa, stud.psych.
Illustrationer af Natascha M.R. Hansen, stud.psych.

I artiklen *"Forskningsevalueringer af Psykologi gennem et kvart århundrede"* inviterer Thomas Habekost, professor i kognitiv neuropsykologi, os ind i en håbefuld rejse gennem Institut for Psykologi på Københavns Universitets historie, hvor forskningsevalueringer fungerer som milepæle i en turbulent fortælling. Fra den kritiske evaluering i 1996, der næsten fik katastrofale konsekvenser for instituttets renommé, til evalueringerne i 2011 og 2016, der ligeledes fremskrev en udfordret forskningsenhed. Efter de sidstnævnte, blev der implementeret ændringer i evalueringsstandarderne, som bl.a. medførte, at instituttet begyndte at få international anerkendelse for sin forskning. Den seneste evaluering i 2023 var overvejende positiv og anerkendte instituttets forskning som verdensførende på flere områder.

I Thomas Habekosts artikel er det de internationale evalueringer, der vægter, når det angår, hvordan forskningen såvel som hele psykologien på Københavns Universitet skal vurderes. Det er bemærkelsesværdigt, at der ikke reflekteres nærmere over, hvad de internationale evalueringer rent faktisk vurderer psykologi ud fra og i forhold til: hvilke parametre er vigtige i evalueringerne, hvilken forskning er det, der ønskes, og hvorfor? Desuden berører Habekost i sin artikel ikke de studerendes længerevarende og gentagende kritik af og utilfredshed med netop psykologistudiet, hvilket resulterer i faglig aktivisme, diverse protester og blokader i årenes løb. Som modtagere af artiklen kan vi ikke lade være med at stille spørgsmål til alt det, der undlades, når det kun er de internationale evalueringer, der vægter i fortællingen om Institut for Psykologis historie? For når alt kommer til alt, må det vigtigste vel være, at instituttet danner os til at blive gode, kompetente psykologer. Ikke? Og i den forbindelse må de studerendes vurdering af undervisning og forskning, vel også vægte, når der skal gøres status over vores studie. Ikke?

For at få en dybere forståelse for, hvorfor det er internationale evalueringer, der vinder indpas som værdifulde markører i bedømmelsen af vores institut, vil vi starte med at kigge nærmere på, hvad der tæller i evalueringsrapporterne, og hvad der sker med vores universitet i dag. Efter vi har præsenteret en lidt bedre forståelse af, hvad det egentlig er, der sker, vil vi stille os nysgerrige og kritiske overfor den store del af historien om Institut for Psykologi som artiklen *"Forskningsevalueringer af Psykologi gennem et kvart århundrede"* ikke kaster lys over, og som burde have plads, når instituttet skal vurderes - nemlig den løbende kritik som psykologistuderende har udtalt og stadig udtaler. Det vil vi udfolde løbende i artiklen med vores perspektiver som skribenter fra Indput.

Tæller vi det, der tæller?

Et grundlæggende spørgsmål, man må stille, når der evalueres forskning er: *Tæller vi det, der tæller?* Med det menes der: *Hvad er det i virkeligheden, vi forsøger at afdække med evalueringerne?*

I den internationale evalueringsrapport af Institut for Psykologi fra 2023 gives en positiv vurdering af Instituttet som det første i evalueringen under 'Summary' således: *"(...) it is the panel's assessment that there has been systematic and substantial improvement in the organization of the department, the performance of research as regard the attraction of grants, publications in high ranking journals (while keeping a broad range of publications outlets), internationalization of research and teaching."* Det, der i starten af evalueringen fremhæves som forbedringer, er altså tilstræbelse af flere fonde, publikationer i specifikke tidsskrifter og internationalisering af både forskning og undervisning. Godt nok er det ikke det ►

eneste rapporten beskriver, men at det er det første, som fremhæves, er værd at bemærke. For hvad har publiceringer i højt rangerede tidsskrifter og internationalisering i sig selv at gøre med, at forskningen gør os klogere på, hvordan vi skal forstå og tilgå de komplekse problemstillinger, som vi møder i vores fremtidige virke som psykologer? Ikke særlig meget. Men hvorfor så vurdere netop dét som vigtigt i den internationale evalueringsrapport? Og hvorfor er det en sådan evaluering, der får lov til at tælle?

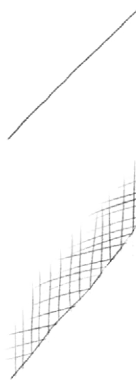
Det beskrives i antologien *"Tæller vi det, der tæller"* af Malene Friis Andersen og Lene Tanggaard, hvordan den såkaldte 'djøfisering' har spredt sig som en løbeild gennem arbejdslivet de seneste år (her henvises til en proces i en organisation (læs: Institut for Psykologi), hvor man er blevet underlagt en strategi, som fører undervisning og forskning længere og længere væk fra mangfoldighed, bredde og diversitet, og derimod bevæger sig ind på et landkort, hvor effektivitet og merværdi tæller højest, således vi får det skideskægt i KapitaLisme-land). Her udfoldes bl.a. den kærkomne instrumentaliserings praksis: bibliometriske målinger. *"Vores indsats skal kunne måles og vejes. Resultaterne gøres op, for det er det, der tæller!"*. Men hvad siger dette stigende behov for standardisering, evaluering og målstyring egentlig om vores organisering af det moderne universitet, og mere specifikt om vores institut? Er det ikke blot endnu en reproduktion af en rationalistisk forståelse af det patriarkalske kapitalistiske arbejdssystem at skulle evaluere sig selv konstant og så igen?

Hvem besidder magten til at definere god forskning?

Fra Michel Foucault lyder det, at når subjektet indrulles i et bestemt diskursivt regime, sker der en slags mental kolonisering, hvor subjektets (her ansatte på instituttets) selvopfattelse nu beror sig på resultatmålinger, indikatorer og andre evalueringsmekanismer. Det er en subtil magtudøvelse, som ligeledes tjener det neoliberale hegemonis idé om, at vi skaber værdi ved at udbrede konkurrencelegikken.

Vi, som studerende på Psykologi på KU, oplever ikke en større grad af forbundethed med Institut for Psykologi, når vi hører om, hvordan endnu en henrivende evaluering skal målstyre forskerne hen mod stigende citationsfrekvenser i internationale tidsskrifter. Blot for at blive endnu mere fedtet ind i olien fra kapitalfonde, der understøtter de bibliometriske målinger af, hvor hurtigt, ofte og effektivt de kan citeres af andre forskere, der ligeledes forsøger at blæse og have mel i munden i deres iver efter at få flere citationstal. Denne særegne ideologiske tanke, som Foucault har fat i, beskrives ligeledes af Habekost i forbindelse med den skelsættende universitetslov fra 2003: *"På Institut for Psykologi var en af de væsentligste forandringer, at ansættelse af forskere nu i høj grad kom til at afhænge af deres evne til at publicere internationalt. Her blev der både lagt vægt på den internationale anseelse af de tidsskrifter, som man publicerede i, samt i hvor høj grad andre forskere citerede ens forskning"*. Her ses det, hvordan målstyring (som er den fremdriftstænkning, der hersker, når evalueringer måles bibliometrisk) og markedstækningslogik (der har indfundet sig på universitetet i dag) får første rang. Det er det, der med andre ord, tæller. Målstyringen, der udvikler sig i forbindelse med fokuset på internationale publikationer og citeringer, hænger sammen med de tiltagende krav om at producere og vedligeholde konkurrencedygtig "human capital". Heri ligger endnu en kritik af de arbejdsforhold, som forskerne rent faktisk må arbejde under på universiteterne i dag. Særligt for dem, der ikke lige falder dybt ned i lommen på Novo eller drikker øl om fredagen med Carlsberg familien. Arbejdsforholdene hos de universitetsansatte er ofte prekære og uforudsigelige, som Guy Standing udlægger det i *"The Precariat"*. Det forklares af Standing, at den akademiske arbejdskraft er efterspurgt, men dens produktionspris skal minimeres, og derfor bliver bibliometriske målinger det fremelskede instrument i analysen af, hvordan det står til med forskningskvaliteten.

Hvis vi mere specifikt vender tilbage til psykologien som forskningsområde, mener vi, at der er en vigtig betragtning at gøre sig her! Man kan ikke bruge samme måleredskab (læs: instrument) til at undersøge hele forskningsfeltets tilstand. For hvordan skal både social-, personligheds-, pædagogisk, udviklings-, neuro-, kognitions- samt arbejds- og organisations- og klinisk psykologi måles ud fra samme evalueringsstandard? Her stiller vi os med en sund kritisk indstilling og henviser til, hvad vi så mange gange har fået refereret til under vores uddannelsesforløb på psykologistudiet; *at psykologien fra sin spæde start har stået på skuldrene af tre grunddiscipliner i videnskaben (den hellige treenighed): samfundsvidenskaben, humanvidenskaben og naturvidenskaben*. Disse giver forskellige måder at tilgå og forstå psykologien på. Det betyder, at både tilgangen til subjektet/mennesket/personen såvel som de metoder og teorier, der tages i

brug, er forskellige - de vil noget forskelligt. Men de bibliometriske målinger, der i deres resultater skal vurdere forskningens internationale konkurrencedygtighed, har ikke blik for den værdifulde nuancering, som vi, som psykologistuderende, får ved at blive præsenteret for forskellige perspektiver. De siger meget lidt om de psykologer, vi bliver til.

Hvor ses de studerendes ret i domsfældelsen over psykologien?

Nu får vi lyst til at spørge dig: Hvad er egentlig det, der skaber en verdensnær, resonansfremmende og bæredygtig psykologi (herunder forskning)? Vi kan hurtigt svare, at vi faktisk ofte føler os mere fremmedgjort end ræsonnerende med forskningen, når den bliver udmagret og spændt op til, at der kun er plads til en type (læs: psykometrisk og empirisk) videnskab.

Hvorfor er der udviklet en kamparena, hvor der kun er plads til værdiskabelse i relation til merværdi, men ikke i forhold til menneskelige værdier, som søger at overskride markedslogikkerne eller "the internationalization", som så ofte henvises til i evalueringerne? Med denne pessimisme over for det kapitalistiske rationale, får vi lyst til at henvise til Val Plumwood, en økofeministisk filosof, der undersøger, hvordan den hegemoniske hierarkiske orden opstår med (mande)mennesket øverst og naturen lavest i pyramiden. Her skabes en identitetslogik og -politik, der beror på "The Master Identity". Når vi taler om evalueringer af forskning, kan "The Master Identity" repræsentere den dominerende opfattelse af, hvad der anses for værdifuld og legitim forskning, og hvilke kriterier der bruges til at vurdere forskningens succes med. Hvis evalueringer primært er baseret på bibliometriske data såsom antallet af publikationer, citationsfrekvenser og internationale publikationer, kan det afspejle en forståelse af forskning, der er domineret af kvantitet og international anerkendelse som de vigtigste mål. Det kan ses som en manifestation af "The Master Identity", hvor succes i forskningsverdenen måles og belønnes ud fra en bestemt opfattelse af, hvad der er værdifuldt og betydningsfuldt. Men er det rent faktisk tilfældet i en hverdags- og praksisnær kontekst?

I lyset af disse udfordringer rejser spørgsmålet sig: Tæller vi rent faktisk det, der tæller ved at lade de internationale evalueringer stå i spidsen for vurderingen af vores institut?

Ved at dvæle ved kvantitative bibliometriske målinger risikerer vi at overse det dybere formål med forskning - at berige vores forståelse af mennesker og samfund, samt at bidrage til bæredygtige løsninger på komplekse problemer.

Dette er Thomas Habekost faktisk også inde på i sin gennemgang af forskningsevalueringerne gennem et kvart århundrede. Vi får her lyst til at spørge: hvad var problemet så i virkeligheden? Var det evalueringskriterierne eller var det forskningen, der udgjorde problemet? Vi læser noget helt andet frem, når vi begynder på denne tankerekke. Det beskrives, at da instituttet skulle evalueres igen i 2016 måtte de gøre evalueringspanelet opmærksomme på, at de forskere, som var kommet i klemme i tidligere evalueringer, ikke kom til at stå i et dårligt lys igen. Derfor argumenterede de for "*at gøre evalueringskriterierne bredere end de rent bibliometriske, og at evalueringen skulle foregå på et mere kollektivt plan*", skriver Habekost. Da dette blev ændret, fik evalueringen en positiv drejning. Her kan vi se, at ændringerne var en tilstræbelse efter at tælle det, der rent faktisk tæller. Det er dog ikke den analyse, der står os nærmest at læse frem, når vi umiddelbart hører om sølskinsrejsen, som Institut for Psykologi har været på i de nyere forskningsevalueringer fra 2016 og senest fra 2023. Det lyder som om, at det egentlig aldrig har handlet om, at der har været dårlig forskning, men derimod har evalueringskriterierne haft et for stort fokus på et internationalt publikations- og citationsræs. Vi vil ikke underkende bedømmelsen af denne del af forskningskvaliteten, men den bør aldrig stå alene.

Så lad os vende tilbage til spørgsmålet: Tæller vi det, der virkelig tæller? Og hvis ikke, hvad kan vi så gøre for at ændre det? I vores optik er det på tide at genoverveje evalueringsmetoderne, værdierne og prioriteringerne samt arbejde hen imod en mere meningsfuld og omsorgsfuld forskningspraksis og -etik for alle - forskere såvel som studerende. Og et spørgsmål vi finder mindst lige så vigtigt at stille i forbindelse med, hvad der får lov til at tælle i vurderingen af Institut for Psykologi, er: hvad med de studerendes gentagne kritik det sidste kvarte århundrede? For hvad der undlades i fortællingen om evalueringen i 1996 er, at de studerendes evaluering af studiet skulle have været en del af evalueringen, men på grund af en konflikt med ledelsen kom de studerendes evaluering ikke med. Det kan der læses mere om i gamle Indput-blade ►

og Weekendavisens artikler fra 1996. Og det er langtfra den eneste gang, de studerende har udtrykt utilfredshed over manglende lydhør fra ledelsens side.

Mellem hyldesten af forskningen og studenterkritik

"Kritikken er overdrevet og udspringer fra en lille gruppe på 20 – 25 psykologistuderende, der ikke er repræsentative for hovedparten af de 1.700, der går på faget." Vækker denne sætning genklang? Som om det kunne have været ytret i forbindelse med de seneste års kritik på studiet eller specifikt blokaden i december 2022? I virkeligheden stammer denne udtalelse fra daværende studieleder Svend Børge Andersen i 1996 i en artikel fra Weekendavisen. At det føles som déjà-vu, er en dybt bekymrende indikation på et vedvarende mønster af manglende lydhørhed fra instituttets ledelse overfor kritik og bekymringer fra både studerende og sågar ansatte. At henvise til kritikken som værende isoleret til en lille gruppe studerende, der ikke repræsenterer flertallet, er ikke bare en bekvem undskyldning – det er en undervurdering af reelle problemer, der har eksisteret og stadig eksisterer på instituttet. Et tilbageblik i gamle Indput-blade og nyhedsmedier giver os nemlig indblik i en mere kompliceret historie om evalueringerne fra 1996, ligesom det løfter sløret for fortællingen om den gentagne manglende lydhørhed over for de studerendes kritik igennem årene. Vi kan ikke lade være med at spørge til, hvad en medtagelse af de studerendes perspektiv i forbindelse med en evaluering af Institutet ville gøre for reelt at komme problemerne til livs?

De studerende omkring 1996 var utilfredse med deres undervisningsmiljø og kvaliteten af undervisningen. Trods disse bekymringer valgte instituttets ledelse alligevel at afvise de studerendes kritik og nægte dens berettigelse. Det var vurderet af institutionen, der lavede evalueringen i 1996, at de studerendes vurdering af studiet skulle medtages, men på grund af konflikt med ledelsen afviste studielederen de kandidater som blev valgt til at deltage som respondenter i evalueringerne. I et drastisk træk for at vise deres utilfredshed trak de studerende sig fuldstændigt ud af studienævnet, ligesom de lavede deres egen evaluering af studiet. Til den nuværende psykologistuderende er det altså værd at gøre klart, at blokaden i 2022 og tiltag som Den Alternative Forelæsningsrække ikke er enestående tiltag i betydningen af at være kritiske røster fra studerendes side, men står på skuldrene af tidligere studerendes kritik. Løsningen på kritikken fra ledelsens side synes da også at give déjà-vu. En artikel i Weekendavisen fra 1996 beskriver, hvordan der i forbindelse med konflikten blev nedsat en styregruppe, som anbefalede en *"uvildig undersøgelse af de studerendes kritik af studieadministrationen"*, fordi ledelsen ikke tog hånd om kritikken. De mente ikke, at studie- og institutledelsen selv formåede at løse problemerne. Denne hændelse fra fortiden lyder som et genkendeligt ekko i nutiden og rejser uundgåelige spørgsmål om instituttets evne til at lytte og handle på kritik. Alt andet lige, så leder det tanker hen på blokadens efterladenskaber, da ledelsen i begyndelsen af 2023 nedsatte Center for Konfliktløsning til at bistå Institut for Psykologi i at løse den igangværende konflikt. Der blev bl.a. arrangeret mæglingssmøder mellem studerende og ledelse samt en forsker. En rapport fra Center for Konfliktløsning beskriver, at der mellem studerende og ledelse blev diskuteret, hvordan de studerende kunne opnå mere indflydelse. Det var Center for Konfliktløsnings vurdering i deres rapport (som er offentligt tilgængeligt), at initiativerne til konfliktløsning kun kunne lykkes, hvis alle parter var villige til at bidrage til forandring og anerkende deres rolle i konflikten.

"Den dag, hvor alle forsker i samme retning, bliver jeg virkelig bange", udtalte forskningsprofessor Getty Mirdal i 2011 til Weekendavisen i forbindelse med endnu en forskningsevalueringsrapport fra 2010. Spørgsmålet, vi bør stille os selv, er, om vi er ved at nå denne frygtindgydende dag? Gruppen PsyKritik (tidligere kaldet pensumkritikgruppen) undersøgte denne antydede ensretning af studiet gennem undersøgelser af pensumændringer fra 2015 til 2020 i fagene socialpsykologi og pædagogisk psykologi, og fandt en ændring mod markant flere kvantitative og empiriske funderede perspektiver. Bekymringen for ensretning gav anledning til, at studerende på et stormøde i efteråret 2021 nedsatte 11 krav til instituttet for at bevare den faglige bredde. I den forbindelse udtalte tre forskere på instituttet sig til Uniavisen: *"Det humanvidenskabelige og kvalitative perspektiv fylder betydeligt mindre, end det gjorde tidligere, og perspektiver, tekster og diskussioner, som er afgørende for at forstå psykologiens genstandsfelt, er skåret væk."* Og det var endda før ændringerne i pensum i udviklingspsykologi. Det var imidlertid ikke alle ansatte, der var enige i den vurdering. I samme forbindelse havde en anden gruppe ansatte på instituttet også udgivet et debatindlæg i Uniavisen. De påpegede, at de studerendes kritik *"savner nuancering"*, og opfordrede til se udover den *"lokale kontekst og se på det større billede i den internationale psykologi"*,

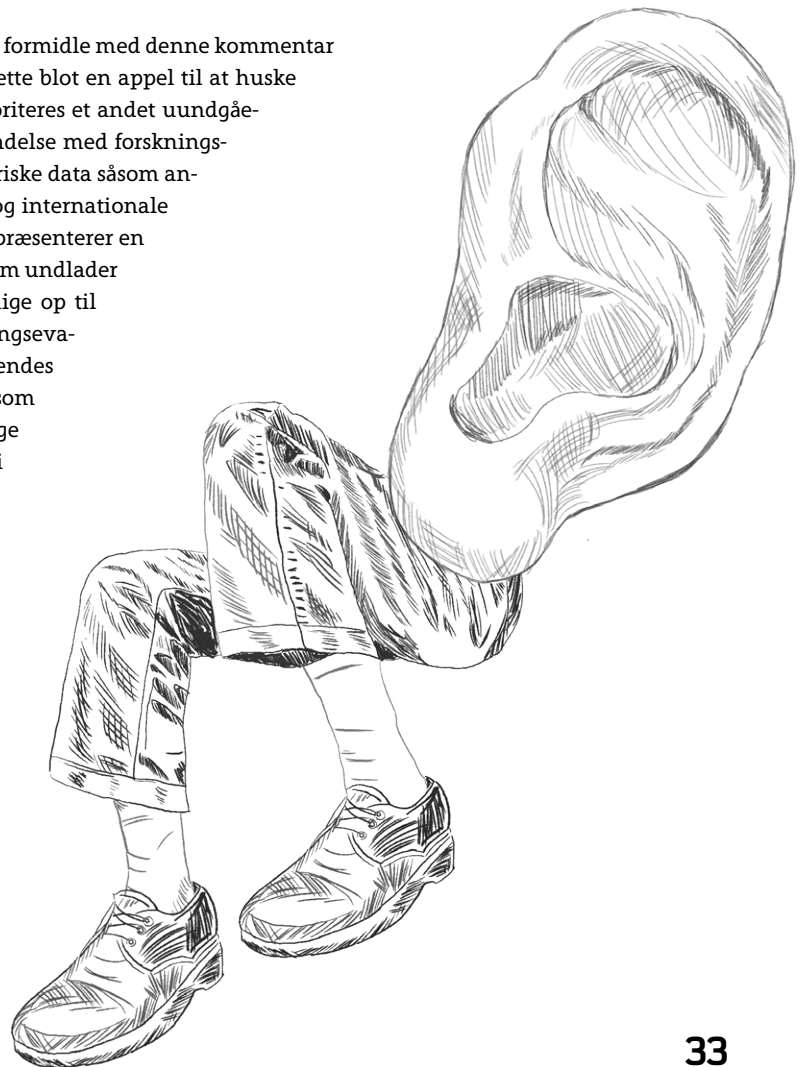
hvor der er bevægelse mod at inddrage mere empiri i forskningen. Men hele problematikken heri har vi jo allerede vendt og drejet længere oppe. Selvom de udtrykte villighed til at lytte til de studerendes perspektiver, blev kritikken fra de studerende afvist i resten af artiklen, inden de afsluttede med den højtelskede *"let's agree to disagree"-pointe*.

De studerendes kritik og bekymring blev altså endnu engang ikke imødekommet. Det blev den heller ikke under blokaden i 2022, på trods af at over 1000 færdiguddannede psykologer i en underskriftsindsamling har tilkendegivet, at de deler bekymringen om udviklingen af det pensum, vi nu præsenteres for. Her gjaldt underskriftsindsamlingen specifikt de drastiske ændringer af udviklingspsykologi-pensum, der også var en af grundene til blokaden. Uanset om man er enig eller uenig i de studerende kritik, kan man næppe komme udenom, at udviklingen af vores studie er en bekymring, som deles af mange – både psykologistuderende og færdiguddannede psykologer.

En ting er kritik. Og på trods af at alle tre skribenter i denne artikel tager del i den kritik sammen med flere af vores medstuderende, kan man måske argumentere for, at der altid vil være kritik af det bestående. Spørgsmålet er, om der er noget mere fundamentalt på spil end den kritik, de studerende har bedrevet på tværs af årtier (som har haft forskellige udgangspunkter, men altid samme mål – at skabe det bedst mulige studie), nemlig den manglende åbenhed overfor kritikken, de studerende fører? Vi kan ikke negligere det faktum, at de studerende gentagne gange har udtrykt deres utilfredshed, og i enkelte tilfælde sågar følt sig nødsaget til at blokere instituttet som en måde at råbe "højt nok" til endelig at blive hørt af dem, der bestemmer. Det handler ikke blot om enkelte episoder af utilfredshed eller misforståelser, men om nogle dybere strukturelle udfordringer, som hindrer instituttets udvikling – en manglende vilje til at tage ansvar og møde de studerende i kritikken. Vi drømmer om en fremtid på studiet, hvor vores bekymringer og perspektiver ikke nedtones, men tages alvorligt.

Så – hvad er egentlig budskabet, vi ønsker at formidle med denne kommentar på Habekosts artikel? I bund og grund er dette blot en appel til at huske på, at når et aspekt opprioriteres, så nedprioriteres et andet uundgåeligt. Dette manifesterer sig ikke blot i forbindelse med forsknings-evalueringerne og deres fokus på bibliometriske data såsom antallet af publikationer, citationsfrekvenser og internationale publikationer, men ligeledes når Habekost præsenterer en selektiv fortælling om instituttets historie som undlader at adressere begivenhederne forud for og lige op til den første og mest kontroversielle forskningsevalueringssrapport fra 1996 – nemlig de studerendes kritik. Hverken kritikken i 1996 eller 2022 (som – ironisk nok – igen må antages at komme lige forud for den seneste forskningsevaluering i 2023) nævnes.

Afslutningsvis, i tråd med Habekost, håber vi i den grad også, at mange af jer har lyst til at bidrage til den næste fase i instituttets lange udvikling. Lad os sammen arbejde hen imod en mere meningsfuld og omsorgsfuld forskningspraksis og -etik for alle. Forskere såvel som studerende. ■

AT OMFAVNE DET INDRE BARN; EN GUIDE TIL SELVOMSORG

Af Marie-Louise Olsen, stud.psych.

Illustrationer af Anna Sofie Andersen, stud.psych.

Jeg har altid været en person, som foragtede den indledende og akavede smalltalk, som tilnærmelsesvist alle større sociale arrangementer indebærer. Og efter at have indbudt til en dybere samtale med et; *"Hvor ofte tænker du på Romerriget?"* i et halvt års tid, bød efteråret mig den epifani, at barndommen - qua min interesse for psykoanalysen - var langt mere oplagt. Derfor blev det nye spørgsmål; *"Hvad gør du for at pleje dit indre barn?"*.

Blandt Carl Gustav Jungs 12 klassiske arketyper, finder vi *"The Innocent"*, som også er kendt som *"The Child"*. Barnet i os har derfor betydning og relevans for os alle. Vores oplevelser i barndommen har indflydelse på, hvordan vi ser verden som voksne. På lignende vis kan fortrængninger fra barndommens traumer og oplevelser, ifølge psykoanalysen, titte frem fra det latente, hvis de ej løses og bearbejdes. I et samfund, hvor vi dømmes til den voksne ansvarlighed tidligt, da ansvaret i det netop er favorabelt, er det derfor afgørende for os at have en forståelse - og ikke mindst kærlig omsorg - for vores indre barn. At drage omsorg for dette indre barn vil understøtte vores evne til at indgå i meningsfulde relationer med andre, og hjælpe os med at opbygge et sundt forhold til os selv.

Følgende råd til at pleje dit indre barn er baseret på personlig erfaringer, og konversationer med alt fra postbuddet, til lektorer og søde mennesker, jeg har haft svunget om på Kommunens klistrede dansegulv. De største erkendelser har det med at komme på floor.

I. Pust sæbebobler

Der er noget beroligende ved at puste sæbebobler. Hvordan den blide og friske sæbeduft kan minde om sommerens sene aftensminder som barn, og hvordan sæbeboblens magiske rejse kan inspirere til, at tænke på drømmende scenarier, om en eventyrlysten rejse. Og så er sæbebobler sjove. Og kommer med mange søde motiver på beholderen.

II. Hop i en vandpyt – også selvom du bliver beskidt

En af de mest oversete glæder er at connecte med dit legende barn. At hoppe i vandpytter er sjovt. Særligt de helt store hvor vandet virkelig kan plaske til alle sider. Måske den ansvarlige voksne i dig rationaliserer, at du ikke skal gøre det, da du jo ikke har regnbukser på. Men hey – nu er du også gammel nok til selv at vaskes tøjet efter.

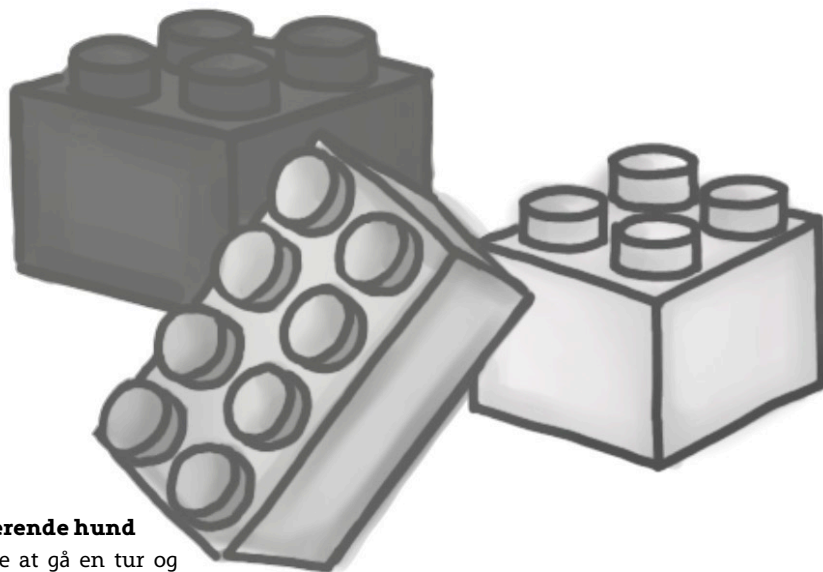
III. Stands op, og sig hej til en forbipasserende hund

Du har måske endda prøvet det. Du er ude at gå en tur og forbipasserer en kær hund. I udveksler et venligt blik. Hunden vil gerne hilse. Men i både din og hundens ejers hast, når I aldrig at sige hej, og du forsætter din dag med én oplevelse mindre. Næste gang, at muligheden byder sig, kan du måske spørge ejeren, om du må sige hej til hunden. Det er decideret healende. Få ting kan hamle op med et dyrs anerkendende blik, og kærligheden deri.

IV. Kig på skyer, og lad din fantasi flyde

I takt med at vi bliver ældre, møder vi flere og flere begrænsninger; herunder ligeledes de, som binder fantasien. Derfor kan en måde at pleje sit indre barn på, være at give sig hen til at kigge på skyerne og deres fine transformationer, mens du lader din fantasi flyde. Mærk det varme græs omfavne din ryg, giv slip på dine bekymringer og lad roen fylde din krop.

Du kan kigge på skyer alene eller med en god ven. Og hvem ved – måske det bliver starten på din Rorschach-karriere?

V. Byg lego

Det er meditativt, et godt afbræk fra hverdagen og fantastisk at se slutresultatet.

VI. Ked dig

Et citat lyder; *The creative adult, is the child who survived.* At kede sig er nok en af de råd, som kan være sværest at leve op til i en verden, som konstant forudsætter næste deadline, ting, som skal nås, eller aftaler, som skal passes. Men hvis du en gang imellem gav dig selv en hel dag, hvor du ikke havde planlagt noget, ville du hurtigt se kreativiteten spire i selskab med kedsomheden.

VII. Omgiv dig med børn – det smitter

Et råd, jeg ligeledes er stødt meget på, i jagten efter måden hvorpå man plejer sit indre barn, er: hæng ud med børn. Børn kan være sjove, spontane, og deres naivitet og livsglæde, kan smitte i en sådan grad, at man til tider selv kan glemme det kedelige, cykliske og profane hverdagsliv. Overvej derfor at sige ja næste gang din søster spørger, om du kan passe lille William. Eller tilbyd måske at hente din nabos barn fra børnehaven. Det kan gøre din dag meget bedre. ■

DØMMEKRAFTENS HEMMELIGE BEUNDRERE

Af Gustav Egede Kristensen, stud.psych.

Illustration af Sara Bjerremand Ellehøj, stud.psych.

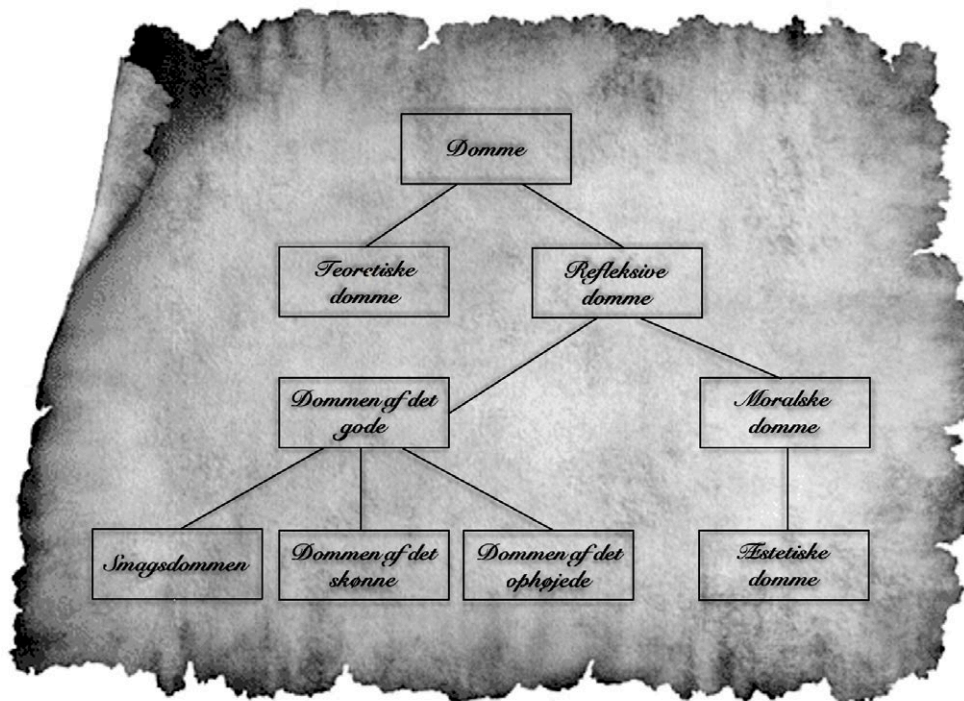
Denne beretning fandt sted mellem bogreoler op til skyerne i et antikvariat på Amager og viderebringer visse idéer, der ellers snart og uundgåeligt vil gå tabt. En antikvar nærmede sig mit hjørne, og jeg blev mødt af den nervøse irritation, der opstår, når man ikke ved, hvad et fremmed menneske vil én. Jeg så ned imod gulvet for at undgå hendes blik, og et par mørkegrønne bunker med en otte, ni leksika fangede mit flakkende blik. På nuværende tidspunkt husker jeg kun DOL- FYL, men der var alle de forskellige bogstavkombinationer, som man sædvanligvis ser på siden af støvede encyklopædier.

Antikvaren udbrød, at ingen gider at have de gamle leksika, og at hun ofte er nødt til at afvise folk, der vil komme af med de urørte bind i bogreolerne fra en anden tid. Et særligt leksikon havde antikvaren dog søgt efter i nogle årtier, og med hendes passion i stemmen mistænkte jeg, om antikvariatet var blevet oprettet i sin tid blot ud fra muligheden for at fremskaffe dette værk. Her følger hendes beskrivelse, nogenlunde som jeg husker den:

”Udover at være et leksikon som et hvert andet, er værket opbygget ud fra en specifik tese. For det første skulle ordets endelse, fremfor begyndelse, danne udgangspunkt for opslagsværket. Skaberne hævdede på meget prætentios vis at være suffiksister, og ikke nok med det havde de et yndlingssuffiks: dom. Leksikonet -DOM hævdede, at indeholde alle tænkelige domme. Der er de velkendte: sygdom, ungdom, rigdom, manddom, visdom, trolddom, fordom og simpelthen ”dom”, moderordet og leksikonets første ord. Men der er også mange uvante ord at finde, heriblandt kalahadom, kameradom, operadom, floradom, salsadom og pizzadom fra a-sektionen i alfabetisk rækkefølge. Da ingen nulevende har læst et af de ti eksemplarer, der findes, er det ikke til at sige, om der er noget rationale bag de inkluderede ord, eller om skaberne blot har tilføjet ”dom” til samtlige substantiver.

Forordet, hvori leksikonets eksistensberettigelse omhyggeligt udlægges, refererer til et møde i en sydtysk læsekreds om Immanuel Kant, hvis *Kritik af Dømmekraften* ganske vist havde revitaliseret ”dømmekraften” som filosofisk emne, men også havde påpeget dens iboende grænser. I mødet beskriver den ukendte gruppe deres projekt som en ophøjelse af ”dømmekraften” som det absolutte højdepunkt for al tænkning og i sidste ende alt, der findes. Mærkværdigt nok fremhæver gruppen det danske sprog som særligt vigtigt for deres projekt, i og med det rummer det relativt normale suffiks dom, og samtidigt også besidder substantivet dom. Leksikonet er i øvrigt også skrevet på dansk.

Det ene af de to eneste fragmenter fra den omtalte sydtyske gruppe blev fundet under den nylige restaurering af Schloss Nymphenburg uden for München klemte mellem to sten i et kirkegulv. Fragmentet er fra det såkaldte Sonneborn-manifest og indeholder et udkast til en politisk filosofi, der ligesom deres mere abstrakte tanker om dømmekraften, drejer sig om dommen. Der opfordres heri til, at domstolenes magt ophøjes i en helt absurd grad, således at den udøvende og lovgivende magt kun eksisterer som et dulmende slør for at undgå folkelig modstand. Det hævdes, at det sandeste og mest retfærdige kun kan komme fra et enkelt menneskes dømmekraft, hvorfor parlamentariske systemer mister deres eksistensgrundlag. Dybere inde i manifestet finder vi fuldkomment ubegrundede postulater, om at dømmekraften i et sådant samfund endelig vil kunne nyde den respekt, som den fortjener, ved simpelthen at bestemme alt, som den vil. Dommen vil endelig blive taget seriøst, og mennesket kan endeligt blive frit ved at blive fuldstændigt selvbestemmende. Det andet fragment er mere flertydigt, men indeholder tilsyneladende en grafisk afbildning af Kants opdeling af domme fra den førnævnte *Kritik*."

Læserne af dette blad får i øvrigt et unikt indblik i det andet fragment, da en dygtig illustratør fra nærværende blads redaktion har fået en mulighed for en grafisk gengivelse af fragmentet. ■

JEG HAR FÅET FORETAGET EN ABORT - DØMMER DU MIG (OGSÅ)?

Breve til mine domsmænd

Af Iben Berndt, stud.psych.

Illustration af Anna Sofie Andersen, stud.psych.

Den 17. marts 2021 kl. 14.08 finder jeg ud af, at jeg er gravid. Det er uplanlagt. I en måned overvejer jeg graviditeten sammen med min kæreste. Jeg hælder mod at beholde barnet, men det gør han ikke. Vi veksler mellem at skændes og forenes. Han forstår mig ikke, og jeg forstår ikke ham. Alt dette står på, mens min krop fortæller mig, at jeg har noget at passe på, nu er jeg nogens mor, og min fornuft forsøger at fortælle mig, at det ikke kun handler om mig.

Jeg ender med at udføre mit livs omsorgsarbejde – og gennemgår en medicinsk abort. Det er den sværeste beslutning, jeg nogensinde har taget.

Da jeg tager beslutningen, tror jeg kun, jeg skal stå til regnskab overfor mig selv. Det viser sig at være forkert, for udenfor venter et helt samfund i form af fremmede og dem, jeg kender. Alle mener noget om dét, jeg lige har gjort. Nu har jeg valgt at skrive breve til nogle af dem.

I sidste uge:

Anne

Hvis ikke man vil være gravid, så må man jo lukke benene og lade være med at høre rundt

Min første tanke:

Jeg tror, hun har brug for et kram

Kære Anne

Cølibat løser muligt dét, du kalder problemet, men skaber i samme drag nye. Vidste du, at sex styrker bækkenbunden? Og øger immunglobulin A i blodet, hvilket styrker immunforsvaret? Eller at sex udløser oxytocin, som afstresser og sænker blodtrykket?

Sex er leg, bølger af energi, sansninger, sex er at give sig hen, at overgive sig. Sex er et ordløst sted, hvor kroppe går hen for at finde hvile. Sex er nydelse, et liv uden nydelse er et halvt liv. Sex er godt, sex er sundt - som Brostrøm sagde det.

Moderskabet er ophøjet til det allerhelligste, men vi tolererer ikke lysten, som muliggør selvsamme. Kvindens begær, en evig genstand for skyld og skam skænket af kvinder selv, af mænd, af samfundsnormer. Frygter du mit begær? Vil min lyst suge magten ud af din? Jeg er ingen engel, ingen luksuluder. Jeg er kvinde.

Før der var mor, var der hende, som nogen tog bagfra. En abort er ikke den perfekte løsning. Men det er en løsning. Aborten er udvejen når begæret, der er iboende i de fleste af os, fører til uplanlagte graviditeter. Og af grunde med lige så mange nuancer, som vi er mennesker, vælger nogle; i denne livmoder skal der ikke længere gro liv.

Giv mig et kram fremfor en lussing. Jeg tror, vi kommer længere.

Kærligst,
Iben

For 2 år siden:

Poul siger: Jamen, det er jo også mange kvinder, der bruger aborter som p-piller

Min første tanke:

Hvad fanden ved du om det, din nar

Vores fælles nabo, Michael, kigger afventende på os begge. Han ved godt, der nu er sagt ord, som ikke længere kan tages tilbage.

Jeg går. Poul forsøger at ringe til mig kort tid efter, men jeg svarer ikke. Jeg græder i flere timer den dag. Dagen efter møder jeg ham i opgangen. Han vil undskyldte. Han siger, at det var Michaels mørke energi, der havde fået ham til at sige det. Jeg siger, at jeg tilgiver ham. Jeg mener det ikke. Det er kun for husfredens skyld.

Kære Poul

Når du er skråsikker, bør din tvivl vandre. At omtale emner, du ikke har førstehåndserfaring med, ledsages af et helt særligt ansvar. Ansvar for at lytte til og lære fra dem, der har oplevet det, du mener så meget om. Det handler ikke om ret til præferencer eller forskellige holdninger, nu taler jeg om medmenneskelighed.

Vidste du, at jeg stadig græder hver gang, jeg ser en barnevogn?

Jeg vidste ikke, hvad jeg sagde nej til. Om det var rigtigt. Jeg ved det stadig ikke. Ikke at have svar på det, ødelægger mig hver dag.

En abort er en rå oplevelse, ofte smertefuld, et skræmmende kontroltab, ingen forbereder dig på. Gynækologen fortæller dig, at du kan forvente "kraftige menstruationssmerter og blødninger" og sender dig afsted med anbefalingen om at tage to panodiler og to ipren, inden du går igang med mifegyne. Jeg havde veer i otte timer og så mit barn blandt blodklumper på størrelse med en knytnæve i min voksenble. Jeg blødte i seks uger. Det var ikke en søndagsudfulgt. Bær dit ansvar, som jeg bærer mit.

Kærligst,
Iben

Kære Michael

Tak fordi du fulgte efter mig og gav mig et kram.

Kærligst,
Iben

For 1,5 år siden:

To dage efter Roe vs. Wade omstødes, skriver jeg et debatindlæg. Der er adskillige ubehagelige kommentarer. Særligt én fanger mig. I indlægget skriver jeg; min abort var mit livs hidtil største sorg.

Jonas

Det var dit ufødte barns sidste sorg.

Min første tanke:

Måske har han ret

Kære Jonas

Hvad ved du om mit barns sorg?

Det var mit første barn. Sådan føltes det, da jeg var gravid og stadig til denne dag.

At tage stilling til liv og død er den største moralske byrde, et menneske kan bære. Tre skæbner har været i min krop. Jeg har grublet mest af alle.

Og dette kan jeg sige; rigtigt og forkert er en illusion. Jeg er et omvarende kontinuum, der ikke kan reduceres til fremmedes dogmer. Knap kan jeg være i mit eget. Jeg navngav mit barn og tog beslutningen om at abortere det. Jeg kan ikke forklare dig det.

Min abort var omgivet af omstændigheder, alene jeg vil evne at forstå til fulde.

Kærligst,
Iben

For 5 måneder siden:

Mette

Mig og min mand har prøvet at få et fælles barn i flere år og det rammer hårdt hver gang kvinder får aborter, den ene efter den anden... Tænker man må stå ved sit ansvar og ikke bare få flere aborter efter hinanden. Hvad gjorde kvinderne da det var forbudt og få en abort???

Min første tanke:

ANSVAR?!

Kære Mette

Dengang lå kvinder på køkkenborde hos fremmede mænd og kvinder. Nogle forblødte på pigeværelser eller i lånte lejligheder, mens andre måtte tilbage en anden og tredje gang, som et nådesløst lotteri. Dem, der ikke kunne betale, måtte benytte andre livsfarlige metoder som at køre på motorcykel over en pløjemark, drikke giftige urteblandinger eller sprøjte sæbevand op i underlivet. Alt imens frygten for at blive opdaget herskede over dem. Jeg har hørt historierne, fortalt af kvinderne, som gennemlevede dem, jeg har set frygten i deres øjne ved genbesøget. Jeg kunne pensle dig detaljerne, et rådt, kødeligt, dødeligt maleri.

Et dengang som stadig eksisterer i flere lande, end jeg har plads til at nævne her. Malta, Indonesien, flere stater i USA, El Salvador, Egypten, Irak, Honduras ...

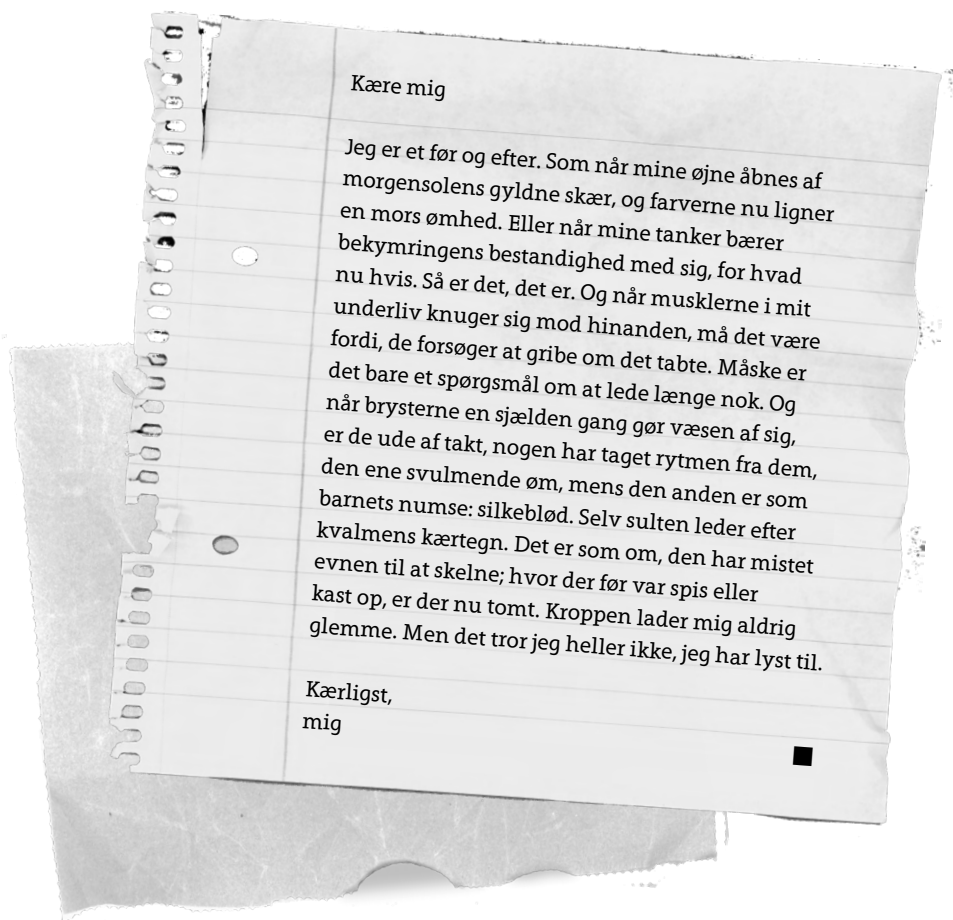
Børn er ikke kun lykke. Flere børn er ikke nødvendigvis lykken. Og man kan ikke bare bortadoptere et barn, bare er et ækelt ord. Jeg hører, hvad du siger, det er sandt, hvad med fosterets ret? Men hvornår forvandler et foster sig til et barn? Fra celledelinger til levende kød? Lad os trække lod mellem svarene. Og får man færre aborter af at fjerne rettigheden? Eller bare farlige aborter? Rigtig farlige aborter? Flere spørgsmål avler færre svar.

Jeg håber inderligt, du får de børn, du ønsker dig, jeg tænker på dig med omsorg og jeg håber, du en dag ser, at ansvar tager mange former.

Kærligst,
Iben

Kan du genkende en del af dig selv i mine domsmænd? Mærker du en snart af fordømmelse? Måske har du intuitivt lyst til at svare nej. Det ville jeg nok selv gøre, for det er de færreste af os, som ønsker at dømme andre, men de fleste af os, som alligevel ender med at gøre det. Måske har din dom en anden form, end den jeg her har vist dig, eller måske er du knap opmærksom på, at du har dømt mig. Uanset er det mit ønske, at du som læser tager det her med dig; andre øjne kan se, hvad du ikke selv kan.

Jeg vil slutte med et brev til mig selv.

Kære mig

Jeg er et før og efter. Som når mine øjne åbnes af
morgensolens gyldne skær, og farverne nu ligner
en mors ømhed. Eller når mine tanker bærer
bekymringens bestandighed med sig, for hvad
nu hvis. Så er det, det er. Og når musklerne i mit
underliv knuger sig mod hinanden, må det være
fordi, de forsøger at gribe om det tabte. Måske er
det bare et spørgsmål om at lede længe nok. Og
når brysterne en sjælden gang gør væsen af sig,
er de ude af takt, nogen har taget rytmen fra dem,
den ene svulmende øm, mens den anden er som
barnets numse: silkeblød. Selv sulten leder efter
kvalmens kærtegn. Det er som om, den har mistet
evnen til at skelne; hvor der før var spis eller
kast op, er der nu tomt. Kroppen lader mig aldrig
glemme. Men det tror jeg heller ikke, jeg har lyst til.

Kærligst,
mig

TRÆLDOM

to skribenter, hvis identitet desværre ikke kan afsløres, forsøger gennem name dropping og en studentikos form for fri association at one-uppe hinanden og forstå noget, som de dybest set overhovedet ikke fatter.

Af Gustav Egede Kristensen, stud.psych. og Morten Vifeld Issa, stud.psych.

PontyPower378

Sendt 14. februar 13:34

vi kan chatte om dom og publicere det

Sendt 14. februar 13:35

hvad er din yndlings -dom?

ByungChulBanter

Sendt 14. februar 13:57

Min første indskydelse er en slags trældom. Yanis Varoufakis har beskrevet en udvikling, han kalder for kryptofeudalisme, hvor han drager paralleller mellem de store internetgiganters monopol på de digitale markedspladser, og hvordan underkastelse af deres autoritet, på nogle områder minder om fortidens underkastelse af jordejere. De tjener (Google, Amazon osv) på forskellig vis udelukkende ved at eje platformen andre "handler" på. Lidt ligesom jordejeren ikke producerer noget aktivt, men blot stiller platformen (jorden) til rådighed. Trældommen opstår så som konsekvens af ejerens evne til at definere vilkårene for brugen af platformen. For jordejeren var det andel i udbyttet, det samme hos Amazon - hos Google er det retten til at sælge vores data videre og vise os reklamer.

Sendt 14. februar 13:58

Eller vent en gang... TECHNO-FEUDALISM* Giver også bedre mening. Tror jeg har stenet for mange youtube videoer, hvor krypto bliver nævnt i forskellige sammenhænge

PontyPower378

Sendt 16. februar 15:37

Trældom er uden tvivl en vigtig dom. Det, du skriver, minder mig om et Slavoj Zizek-citat, hvor han siger, at det er nemmere at forestille sig verdens ende end kapitalismen ende.

Han har en pointe, men hvad hvis det økonomiske system udvikler sig til noget endnu værre? Det er da en lidt skræmmende tanke

ByungChulBanter

Sendt 16. februar 18:24

Skal lige forstå dig ret. Tænker du værre, som i at kapitalismen udvikler sig i en (endnu) mere brutal retning, eller at alternativet kunne være værre? Men ift. Zizek citatet, så ja. Kapitalismen har godt og vel forankret sig som en uforanderlig ontologisk præmis. Fukuyama havde til dels ret, da han erklærede historien død, på den måde at kapitalismen som ideologi har sejret totalt.

Sendt 16. februar 18:25

Zizek påpeger det samme med hans (fantastiske) sorte humor, når han snakker om filmen V For Vendetta. Har flere gange set ham sige, at han gladeligt solgte sin elskede mor til slaveri, for at se 2'eren. Revolution er én ting. Spørgsmålet er hvad der kommer efter.

Sendt 16. februar 18:25

Men det er ret vildt, HVOR svært det er at forestille sig et alternativ til kapitalismen, ift. at den ikke er ældre end hvad, et par hundrede år?

PontyPower378

Sendt 17. februar 19:19

Ja, jeg tænkte, om technofeudalismen, eller hvad det nu er, Varoufakis kalder det, er et brud, men et brud, der er endnu værre end det nuværende system.

Sendt 17. februar 19:21

Det er vildt. På det sidste har jeg tænkt over, hvordan man mon kan muliggøre andre forestillinger, og om kunst, fx science fiction bøger eller film, mon kan være en vej til at skabe nye forestillinger. Tror du, at visse kunstværker kan hjælpe os med at tænke fremtiden på en anden måde?

ByungChulBanter

Sendt 18. februar 13:18

Som jeg forstår det, så er det ikke et brud som sådan, men en mere gradvis parallel udvikling inden i kapitalismen, med kendetegn fra feudalismen. Det lumske ved det er eroderingen af rettigheder. Når det sker gradvist, og med en forestilling om frihed jf. en insisteren på "det frie marked", overgår en del af vores personlige frihed fra det offentlige, til det private. IT giganternes monopol, koblet med international rækkevidde, fratager os en del af vores demokratiske indflydelse på, hvordan vi indretter samfundet, herunder markedet. Så i den forstand forstår jeg det som en udvikling mod en værre udgave af det eksisterende. ▶

Sendt 18. februar 13:21

Og godt spørgsmål.... umiddelbart tænker jeg ja, men med tanke på Ernst Blochs skelnen mellem konkrete og abstrakte utopier, ved jeg ikke om vores samfund er blevet så komplekse, både internt og gennem gensidige indviklinger, at det er for svært at formulere konkrete, og dermed mere realiserbare, utopier. Måske vi er kørt så langt ud af en entydig tangent, at vi kun har de abstrakte, og dermed afkoblede fra reelle handlingsmuligheder, utopier tilbage? Endvidere er vi mere atomiserede, individualiserede, end nogensinde før. Så kunsten er også udfordret i sin samlende evne. Hvad tænker du? Har du et (forhåbentligt) mere optimistisk syn på det?

PontyPower378

Sendt 19. februar 18:16

Altså det er jo ikke fordi, at vi ville løse alle vores problemer, hvis bare folk gik lidt mere på museum. Men kunst er måske en anden måde at kommunikere end "sproget", der har nogle andre potentialer. Maurice Merleau-Ponty beskriver i sin bog, der på dansk hedder Maleren og filosofen, noget i retning af, at malerens hånd maler direkte fra synet, eller at verden maler sig selv gennem maleren, fremfor gennem en refleksiv tænkning (som måske er fanget i ideologi). Maleren sammenlignes med den fænomenologiske filosof, der forsøger at udtrykke den virkelige, konkrete, dynamiske verden, som går forud for den abstrakte, refleksive tænkning om den. Bloch bruger vist "konkret" på en lidt anden måde, men måske kan kunst udgøre noget, der ved at skildre den konkrete, oplevede virkelighed i sin flertydighed og ambivalens, i det mindste kan hjælpe os med på en eller anden måde at kæmpe imod.

ByungChulBanter

Sendt 19. februar 18:44

Tror du har en pointe i kunstens evne til, måske som en start, at synliggøre noget. Tænde en gnist, vække en fornemmelse eller sætte en tankeproces igang. Men er nok lidt pessimistisk tbh. Med Lacans brug af strukturalismen til forståelse af det underbevidste, ved jeg ikke om jeg tror på, at det er muligt at sætte sig ud over ideologiens semiotik i kunsten. Ifølge ham er de dele af vores bevidsthed, der ikke er sprogligt/semiotisk struktureret, forestillinger fra før vi overhoved har et sprog. Enhver fornemmelse, der vækkes, skal vel i sidste ende italesættes med det tilgængelige sprog, før der kan sættes nogen art handling i gang som konsekvens af det kunsten har illustreret? Tænker at kunstens samlende kraft først opstår i dialogen? Har du en subjektmodel, hvor den enkelte psyke kan indeholde noget så komplekst og sammenhængende som en alternativ samfundsindretning, uden at sproget, og dermed nok også ideologien, sniger sig ind? Når det så er sagt, kan jeg enormt godt lide idéen om kunsten som en kanal for bevidstheden, der undgår sprogets begrænsninger som du siger.

PontyPower378

Sendt 20. februar 13:32

Haha nej, jeg har sgu ikke en sammenhængende subjektmodel. Men jeg tror måske, at pointen, snarere end at kunst kan være en kanal for bevidstheden, kan være en kanal for det ubevidste, eller det, der svært lader sig udtrykke sprogligt. Vi kommer nok ikke uden om ideologien, men min (underudviklede) hypotese, er, at vi på forskellige måder kan tackle ideologi, om det er fordi vi kan blive bevidst om den ved at analysere fx film, eller om noget af det "reelle", som man også beskriver i den franske psykoanalyse, på en eller anden måde også kan forstås. Men for at være ærlig aner jeg det ikke.

ByungChulBanter

Sendt 20. februar 14:30

Er vel også meget godt i tråd med den rolle kunsten gennem tiden har spillet. Med tanke på fx. på skønlitteraturen kan man sidestille Orwell og Huxley som to eksempler på fiktion der har givet os to modeller med nogle overordnede mønstre, hvor der kan drages paralleller til virkeligheden, gennem deres bøgers karikerede udgaver af mulige fremtidsscenerier.

Sendt 20. februar 14:33

Det leder mine tanker over på Byung-Chul Han, og hans tanker om Psykopolitik. Du ved, det med stort set alle aspekter af vores gøren og væren, er blevet objekt for konstant selvrealisering og selvoptimering osv. - styrket at hvor digitale vi er, så vi konstant påvirkes af, mere eller mindre skjulte reklamer skræddersyet af algoritmer, der næsten kender os bedre end os selv. Så trods en forståelse af os selv som nok værende mere frie end nogensinde før, så er vi alligevel hele tiden underlagt presset med at designe alle hjørner af tilværelsen, så de er værd at publicere på sociale medier. Hvor meget kontrol har vi egentlig selv over vores interesser? Hvad der er god/dårlig smag? Hvad vi forstår som "det gode liv"? I det perspektiv synes jeg Huxleys Favre Nye Verden kommer tættest på hvor vi er i dag, idet det er dér, undertrykkelsen er mest usynlig, og den subjektive oplevelse af at være frie og lykkelige er størst. Ved så ikke hvad vores analog til det korrigerende og bedøvende Soma ville være.

PontyPower378

Sendt 20. februar 15:18

Ja, vi kan da i hvert fald godt blive enige om, at man ikke er så fri, som man går og tror. Og samtidigt, som du siger, bliver vi fortalt mere end nogensinde, hvor frie vi er. Vi kan og skal selv skabe et projekt med vores liv, man kan blive sin egen boss ved at blive Wolt-bud, og man kan tilpasse alverdens indstillinger på sin telefon for at få sin frit bestemte helt unikke oplevelse. Det er et mærkeligt paradoks. ■

BARNDOMSBY ?

FORDOMSBY.

Af Ulrikke Gry, stud.psych.

Illustrationer af Monika Maria Yazdani, stud.psych.

De fleste har set enten de gamle eller nye *Min søsters børn* film. I en scene i en af de nyere film, *Min søsters børn i Ægypten*, snakker Fru Flinth om nabobørnene til sin søn i en stor, grøn have. Han responderer med "Hvor er du snobbet. Du er sgu da selv fra Vangede". Fru Flinth smider hastigt noget på sin tallerken, kigger på sin søn og siger "Jeg er fra Gentofte, skat. Gentofte!". Og netop denne scene rammer plet på det indhold, jeg gerne vil dykke ned i. Der er nemlig masser af tilhørsforhold og fordomme at tage fat i, når man begiver sig ind i Gentofte Kommune.

Jeg er født og opvokset i Vangede. En by, der hører til Danmarks rigeste kommune: Gentofte Kommune. Når nogen spørger, hvor jeg er fra, siger jeg altid Vangede. Hvis de ikke ved, hvor det ligger, forbinder jeg det med Søborg, Dyssegård, Lyngby, og kun til nøds Gentofte. Hvorfor siger jeg ordet som sidste udvej? Fordi Gentofteryet **i den grad er en ting.**

Antal politibiler jeg har set køre i kommunen: Måske én, en enkelt gang.

Antal au pairs jeg har set på vejene i kommunen: *Honey*, you have no idea.

Fancy biler der har kørt rundt på gaderne: Tesla, Ferrari, Aston Martin, Lamborghini, Bentley, Rolls-Royce, Maserati samt utallige veteranbiler (og det kommer fra en person, der har absolut ingen forstand på biler).

Nogle af de kendisser der bor i kommunen: Pia Kjærsgaard, Ulrich Thomsen, Thomas Vinterberg, Felix Smith, Jarl Friis-Mikkelsen, Peter Straarup, Rasmus Bjerg, Morten Messerschmidt, Peter Skaarup. Jeg kunne blive ved.

Da jeg i mit poledance studie for nogle måneder siden overhørte en samtale, bød den igen på fordomme. En dame som selv var vokset op i Charlottenlund og nu lige flyttet til Vangede fortalte, at hun altid havde set Vangede som et snusket sted, men var nu egentlig blevet meget tilfreds med det. Det tog dog mere at overbevise hendes far. Han kunne slet ikke forstå, hvorfor hun havde valgt at flytte dertil, men efter at have besøgt hende, blev også han overrasket over, hvor pænt der er. Jeg brød ind i samtalen og fortalte hende om mine egne erfaringer med at vokse op i Vangede. Samtalen var hyggelig, men vigtigst var, at den bekræftede mig i mine egne oplevelser af kommunens lokationsmæssige tilhørsforhold og dens tilhørende fordomme. For udefrakommende er Vangede nemlig betragtet som en del af Gentofte, hvis man overhovedet kender til byen. En by med dyre grunde, mange fritidsmuligheder og gode skoler. Men som en person, der er vokset op i byen, har jeg alligevel i min barndom kunne mærke forskellen mellem mig selv og nogle af mine venner, som kom fra anden side af Gentofte sø.

I niende klasse viste min ven fra Gentofte et meme. Vi var begge atletiktrænere i GIK, og vi havde et rigtig godt forhold til hinanden. Memet viste et billede fra Løvernes Konge, hvor faren forklarede Simba rigets territorie og afgrænsninger. Hvor han måtte færdes, og hvor han ikke måtte. Men i stedet for de originale replikker stod der "Der er Vangede. Der må du aldrig gå hen". Det var sjovt, måtte jeg give ham - det synes jeg stadig i dag - men den gav mig også den pinlige bevidsthed om, at Vangederyet **i den grad også er en ting.** ▶

Jeg gik selv på Bakkegårdsskolen fra 0-9. klasse. Jeg trivedes igennem hele folkeskolen og har overordnet gode minder derfra. Klasserne mindes jeg som elever af blandede etniske baggrunde, og vi havde endda ViTo klasser for indvandrerbørn (børn, der ikke taler godt nok dansk til at komme i en almindelig folkeskoleklasse). Vi havde et hyggeligt fritidscenter med skaterbane, lydstudie, puderum, kreativ-rum, og vi kunne færdes sikkert alene i byen om aftenen. Min frisør var fra Makedonien, byens eneste restaurant var kinesisk ejet, og byens midte havde en plads dedikeret til Dan Turèll (som også er byens stolthed). Der var masser af fritidsaktiviteter, og byen havde endda et kæmpe areal med fodboldkunstgræsbaner. De fleste ting eksisterer stadig i dag.

Jeg har aldrig siden haft lige så meget etnisk diversitet på andre uddannelsessteder som på Bakkeskolen. Og det var også delvis overraskende, da jeg så startede på gymnasiet Aurehøj i Gentofte, at der kun var én sort person på hele skolen. I 2.g sendte hun endda et brev ud til hele skolen om, hvor bevidst hun var om sin hudfarve, samt hvordan hun nogle gange oplevede lavdiskriminerende, *hyggeracistiske* kommentarer fra elever, der ikke vidste bedre. Jeg havde aldrig snakket med hende, men vidste også fra dag ét, hvem hun var, og jeg kunne nemt genkende hende i mængden, når man færdes i skolens større områder. Når jeg ser tilbage på min opvækst, menes jeg heller ikke at have set så meget diversitet i Gentofte, Hellerup, Jægersborg, Charlottenlund eller Ordrup.

Fun fact: Som ung teenager kan jeg huske, at min mor fortalte mig, at Gentofte i en lang årrække havde undgået at modtage flygtninge, da man talte au pairs med i fordelingsnøglen for antal flygtninge givet til kommuner. Og au pairs er der mange af. Da jeg skrev denne artikel, slog jeg ordningen op og fandt ud af, at reglerne først blev ændret efter en shitstorm i 2015.

Jeg forstår godt i dag, hvorfor fordommene eksisterer, selvom jeg ikke gjorde dengang. For lang tid siden kunne man forståeligt anse Vangede som Gentofte Kommunes skraldeplads. For ikke mere end halvandet hundrede år siden blev der placeret både losseplads, fattiggård, forbrændingsanstalt og åndssvagsanstalt i byen (Windfeld-Høeberg, 2023). Og når først et ry er opstået, forsvinder det ikke med det samme igen. Man skal heller ikke langt tilbage i tiden, før der er konkrete beviser for Gentofte-indbyggernes syn på Vangede. Søren Søndergaard fra Enhedslisten sagde endda i en artikel i Altinget om sin barndom: "For som barn fra Vangede, der gik i skole i Gentofte, mærkede jeg, at det gjorde en forskel, hvor man kom fra. Jeg kan for eksempel huske en lærer, der i en time sagde: "Så har vi jo to arbejderbørn i klassen". Det var der sikkert ikke mange andre af mine klassekammerater, der lagde mærke til, men det ene af de to børn var jo mig, så jeg havde en klar følelse af at blive peget ud" (Lønstrup, 2019).

Formålet er ikke at portrættere Gentofteborgere som rige, hvide mennesker, der alle ser ned på de nabobyer, der ligger længere væk fra havet end dem selv. Det er heller ikke at udstille Vangede som en lortheby, der får alt skraldet, som kommunen ikke vil have. Jeg vil netop vise, at Vangede er, og har været, et fantastisk sted at vokse op. Jeg har haft en tryk og normal-privilegeret opvækst med en god folkeskole, masser af fritidsmuligheder, rene og pæne gader og et landsbysmiljø, der går op i deres samliv. Jeg har tilbragt utallige timer på lokalbiblioteket og løbet byen flad som barn. Jeg har hvert år til Sankt Hans været ved den lokale mose og set bålet brænde, mens et coverband sang gamle Kim Larsen sange, min søster spillede bold på kunstgræsbanen med sine klassekammerater, og mine forældre delte en flaske vin med venner. Jeg blev konfirmeret i Vangede kirke, som den berømte arkitekt Johan Otto von Spreckelsen tegnede, og har været der til messe hver juleaften.

Så selvom jeg forstår, hvordan ryet kan være opstået, er jeg ikke med på, *hvorfor* det stadig eksisterer. Til gengæld er jeg heller ikke selv fri fra fordomme, når jeg tænker på de byer i kommunen, der bor tættere på strandvejen end min familie gør. Selvom jeg ved, at min fordom er dum og kun har været bekræftet i ekstremt få tilfælde, vil jeg selv gøre alt for ikke at være associeret med Gentofterytet. Måske skyldes fordommen, at jeg meget få gange i min opvækst fik enkelte veninder, der boede på Strandvejen, havde penge i hoved og røv og behandlede alt og alle skødesløst? Måske skyldes det det dumme meme, jeg fik vist af min ven? Måske går det bare ud på sociale identitetsteorier, økonomisk ulighed, privilegieblindhed, styrken bag lokationsmæssige tilhørsforhold, fantasitanker om klasseskel og en ide om, at være bedre end andre?

Uanset hvad, forsvinder disse fordomme ikke over natten. Desværre. ■

Litteraturliste

- Windfeld-Høeberg, L. (2023, 15. April). Mange flere bor i Vangede, end de aner- eller vil være ved. Lokaliseret på <https://politiken.dk/underholdning/bagsiden/art9294516/Mange-flere-bor-i-Vangede-end-de-aner-eller-vil-v%C3%A6re-ved>
- Lønstrup, K. (2019, 24. november). Søren Søndergaard: Min mor sagde, jeg ikke skulle opføre mig som en proletar. Lokaliseret på <https://www.altinget.dk/artikel/soeren-soendergaard-min-mor-sagde-jeg-ikke-skulle-opfoere-mig-som-en-proletar>

KURSUS GRUPPEN

BYGGER BRO MELLEM TEORI OG PRAKSIS

PROGRAM FORÅR 2024

KURSER FOR PSYKOLOGISTUDERENDE

13. - 14. april

KRISEPSYKOLOGI - med Anders Korsgaard Christensen
fra Rigshospitalets afdeling for krisepsykologi

21. - 22. april

MISBRUGSBEHANDLING
med fokus på dobbeltdiagnoser
med Søren Søberg Hansen

4. - 5. maj

SEXOLOGI
med Karina Kehlet Lins

TVÆRFAGLIG FOREDRAG

gratis adgang for alle

8. april kl. 16.30, CSS 2.1.12

MEDICINENS DILEMMA - når vi forsøger
at løse livskriser med medicin
med Karine Lindgaard

Kursuspris
dette semester kun

500 kr !

Billetter sættes til salg 4 uger før
kursusstart. Hold dig opdateret
ved at følge os på Facebook &
Instagram

TEMASEKTION

– DOM

Illustration af Ursula Teodora Skov Moeran, stud.psych. og Sara Bjerremand Ellehøj, stud.psych.

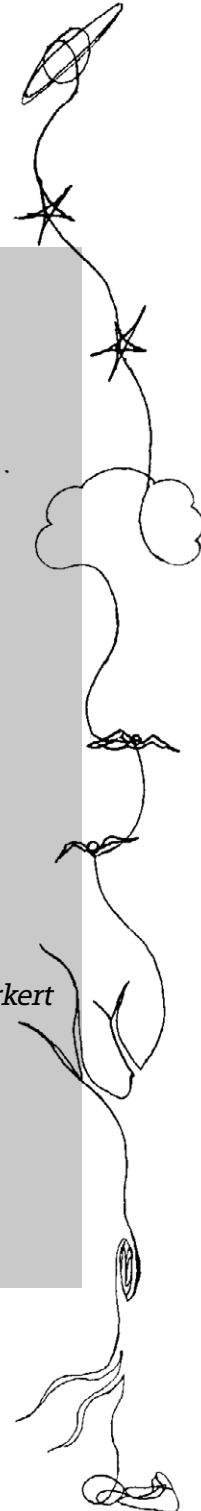
TO DIGTE

Af Oliver Tønning, stud.psych.

Illustrationer af Ursula Teodora Skov Moeran, stud.psych.

SELMORD

*Hvis døden føles som en morgengave
så pak den op som et barn til hjerternes fest
beundr den gerne med julelys og lyst
men lad mig lege med, inden du går
fortæl mig hvorfor du har glædet dig så meget
hvad der er så fantastisk ved det
jeg kender din utålmodighed, så tak for din tid
men før du udlever din drøm om alene
så husk at drømme hører livet til
at ethvert selvmord er en rejse mod os
en handling, der henviser til vores fælles værdier
så din skuffelse over livet er hverken dum eller forkert
men et klarsyn og en stædighed
som måske bare skal formuleres lidt bedre
hvilket vi muligvis kan gøre sammen
hvis du vil blive et øjeblik hos mig*

AMBITIONSPSYKOSE

Ambitionspsykose, kalder hun det
begynder morgenen med hundredemeterfeber
drevet frem af små deadlinesvulster, prikkerne i kalenderen
venner og familie er en slags mennesketerræn
jeg magter heller ikke aftenens afslapningspres, siger hun
vælter fra mobilen og over i mareridts
vågner op med tanker, der sprutter som myldrebæ
hvordan føles det, spørger jeg, men mener
lad mig lægge tusind stjerner langs din vej
for det er verden, det er ramt af storhedsvanvid på dine vegne
så selvfølgelig viser vejen frem sig ikke farbar
som du sidder der alene stærke ven
ene om at skulle bære den galskab
der ikke er din
men har taget bolig i dig
fordi verden ikke kan tages i terapi ■

JEG ER SLET IKKE I MIG SELV

– Et bachelorproject der undersøger subjekt- og traumeforståelser i svangreomsorgens arbejde med gravide, der har været udsat for seksuelle overgreb i barndommen

Af Ditte Marie Thiemer Hilbert, stud.psych.

Graviditet er en særlig tid for de fleste, præget af mange tanker og forventninger, ængstelighed og håb. Men for kvinder, som har været udsat for seksuelle overgreb i barndommen, udgør graviditet en særlig udfordring. Graviditetens natur som kropsligt fænomen og den underkastelse, som det kræver at være gravid og føde, kan være udfordrende, når man har oplevet seksuelle overgreb. Risikoen er, at graviditets- og fødselsforløbet opleves som voldsomt og traumatisk, hvilket skaber dårlige forudsætninger for at træde ind i forældreskabet.

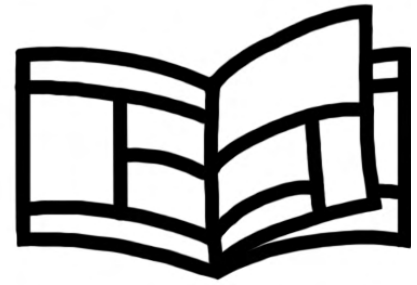
At graviditeter og fødsler kan være enormt udfordrende for kvinder med overgreb bag sig er alment kendt inden for svangreomsorgen, som er den sundhedsfaglige ramme for arbejdet med graviditet og fødsel i Danmark.

Denne opgave forsøger at undersøge, hvordan forståelserne af subjekt og traume informerer den sundhedsfaglige praksis omkring disse kvinder. Der undersøges desuden hvilke handlemuligheder, der er tilgængelige for det sundhedsfaglige personale inden for de eksisterende forståelser, og om kvindernes behov bedre kan imødekommes, hvis der anvendes psykoanalytiske forståelser i dette arbejde. Opgaven består altså af to niveauer: Et niveau, som undersøger de eksisterende forståelser, og et niveau, der tilbyder konkrete muligheder for forandring. I kraft af opgavens fokus på psykologiske forståelser, bliver det også en undersøgelse af den betydning og magt, som psykologien har inden for andre fag og dermed også i menneskers liv.

De eksisterende forståelser

Opgavens første del handler om at undersøge, hvordan psykologiske grundforståelser omkring subjekt og traume skaber særlige forudsætninger for arbejdet i svangreomsorgen. *Subjektforståelser* refererer til, hvordan mennesker forstås – hvad det kan og er, samt hvordan det influeres af sin kontekst. Der findes som bekendt utallige måder at forstå subjektet på, som alle skaber særlige mulighedsrum for at handle og danne praksisser. *Traumeforståelser* refererer til, hvordan traumat forstås – ikke blot hvad traumat er, men også hvordan det indvirker på subjektet, og hvad subjektet kan vælge at gøre i relation til dette. Disse to orienteringspunkter er opgavens centrale fokus, som blev valgt efter en længere undersøgelsesproces.

For at undersøge de eksisterende forståelser af subjekt og traume i svangreomsorgen, valgte jeg at udføre en diskursteoretisk analyse med udgangspunkt i Laclau og Mouffes *Hegemony and Socialist Strategy*. Det empiriske materiale, som jeg anvendte i denne analytiske redegørelse, var Sundhedsstyrelsens *Anbefalinger for svangreomsorgen*, som i kraft af sin afsender må ses som normativt materiale, som udpeger de korrekte måder at handle som sundhedsfagligt personale. Gennem en analyse med fokus på nodalpunkter og ækvivalenskæder, identificerede jeg to subjektpositioner: *Den ukomplicerede gravide* og *Den sårbare gravide*. Disse positioner rummer varierende grad af forventning til subjektets evne at selvregulere, men de positioneres begge i diskurser, der forstås primært ud fra somatikken, hvor subjektet forstås som en, der har behov for sundhedsfaglig vejledning for at tage gode beslutninger. Den sårbare gravide forstås dog som mindre i stand til at regulere sig selv, med en lav grad af selvindsigt og med høj grad af reaktivitet. Hermed pegede analysen på, at det gravide subjekt i kontekst af hospitalsvæsenets svangreomsorg fratages sin autonomi og selvbestemmelsesret, i kraft af det sundhedsfaglige personales rolle som eksperter. Den gode gravide er den gravide, der altid kan regulere sig selv i henhold til de sundhedsfaglige anbefa-

Akademia

En føljeton til indblik
i opgaver og specialer

linger, som hermed transcenderer subjektets egocentriske selvbestemmelse og i stedet peger mod den fuldbårne graviditet og det sunde barn som det primære mål.

I dette materiale ses en diffus og usammenhængende traumeforståelse med fokus på, at traumet er kropsligt lagret og indvirker på subjektet gennem reaktivering, psykosomatiske symptomer og angstreaktioner ved gentagelse af kropslige oplevelser, der minder om overgrebet. Det forventede ydre udtryk er ængstelighed og psykosomatiske symptomer som uforklarlige smerter. Hermed låses reaktioner fast i en betydning som irrationel og overdreven, hvis den ikke er et udtryk for en 1:1 kausalitet mellem traumets ætiologi og reaktionen, som udfolder sig i klinikken.

Hvad er så egentlig problemet?

Ovenstående beskrivelser efterlader meget tilbage at ønske, for at gravide og fødende, som har oplevet seksuelle overgreb i barndommen, rent faktisk oplever at blive taget alvorligt med det, de kommer med, og de følelser og oplevelser som de har. Igennem mange timers gennemlytning af podcasts og læsning af interviews, stod det klart, at rigtig mange kvinder oplever svangreomsorgen som et sted, hvor det traumatiske forstørres i kraft af fastlåste praksisser, der positionerer den gravide som én, der forventes at underlægge sig disse praksisser. Utallige kvinder beskrev behovet for eksempelvis at kunne trække sig fra en vaginal undersøgelse og komme tilbage igen senere. Eller at have behov for at have kontrol og at kunne sige fra, hvilket langt fra altid forstås eller imødekommes.

Beskrivelser af at sige "stop", og at det sundhedsfaglige personale alligevel fortsatte "for at få det overstået", var mangfoldige i det materiale, jeg undersøgte. Det samme var oplevelser af, at barnet blev koblet på brystet, eller medicinske procedurer blev udført uden samtykke, ofte mens kvinderne beskrev at befinde sig i en dissociativ tilstand.

Et eksempel er dette citat fra det interview, som blev analysens empiri, nemlig afsnittet *TEMA: Graviditet og fødsel*, når man har oplevet seksuelle overgreb fra podcasten **Efterveer**:

"I min første graviditet har jeg rigtig meget hæmorider. Jeg skammede mig. Jeg kunne ikke engang gå til lægen og få noget for det. Jeg ville ikke være ved det. Så det bliver meget voldsomt [...] Og det er så follet, for man tænker, det kan ikke gøre så ondt. Men det kan det godt. Og jeg bliver henvist ud til sygehuset og skal have dem skåret op for at tømme dem, simpelthen. Og jeg får at vide, at der lige skal lægges lidt bedøvelse. Og det gør ikke ondt. Så det tænker jeg jo at det her, det gør simpelthen så ondt, så hvis lige lidt bedøvelse, det gør ikke ondt, det gør jeg bare. Men det gjorde rigtig ondt [...] Og da hun har stukket mig der første gang, skrider jeg, at hun skal stoppe. Og så gør hun det bare. Og jeg kunne ikke komme væk fra det der bord, fordi jeg var jo højgravid [...] Altså jeg var bare pacificeret i min egen krop der. Og hun fortsatte bare. Og så siger hun til mig: jamen hvis jeg havde fortalt dig, hvor ondt det gjorde, så havde du jo ikke gået med til det."

Ud over, at eksempler som dette er direkte i strid med Sundhedslovens regler for informeret samtykke, så må disse forhold jo være et udtryk for særlige forståelser, der ikke tillader at tage den gravide alvorligt nok – fordi det sundhedsfaglige personale er eksperterne. Men hvad er de helt præcist eksperter i? Og kan andre måder at forstå det gravide subjekt og det traume de har, skabe bedre forudsætninger?

Psykoanalytiske forståelser

Det var vigtigt for mig at kontrastere de eksisterende forståelser med teori, der faktisk gav mening i forhold til at begribe traumets komplekse og svært forudsigelige natur samt subjektets autonomi, trods traumets indflydelse. ►

JEG ER SLET IKKE I MIG SELV

Gennem introduktionen af psykoanalytiske forståelser af subjekt og traume, forsøgte jeg at beskrive måder at forstå den gravide og dennes reaktion, hvormed det, som tydeligt fremgik i mit empiriske materiale – nemlig at mødet med svangreomsorgen kan være enormt voldsomt og til tider præget af utilsigtede krænkelser og grænseoverskridelser – kan erstattes af forståelser, der præges af en højere grad af kompleksitet og dermed af muliggøre at forvente det uforventede, når man arbejder med denne målgruppe. Det psykoanalytiske subjekt, som beskrives i opgavens redegørelse, tager udgangspunkt i Jean Laplanches psykoanalyse og knytter sig til en subjektmodel bestående af et bevidst jeg, et førbevidste, et ubevidste og et overjeg. Hos Laplanche er særligt det ubevidste vigtigt. Subjektets *psykiske struktur opstår i den fundamentale antropologiske situation*, som beskriver det forhold, at det præverbale barn og dets omsorgspersoner altid indgår i en asymmetrisk relation. Den voksne har en allerede udviklet *ubevidst infantil seksualitet*, hvorfra *drifterne* udgår. Disse indvirker på det *førbevidste* og det *bevidste jeg*, og dermed påvirkes den voksne måde at handle af noget, denne ikke selv er bevidst om. Barnets infantile seksualitet udvikles gennem *den generaliserede forførelse*: Relationen mellem barnet og den voksne består af beskeder, som udgår fra den voksne, og som barnet finder *enigmatisk* og konstant forsøger at oversætte. Disse beskeder er i høj grad kropslige; kroppen og psyken kan ikke adskilles. En fuldstændig oversættelse er dog ikke mulig, og det, der ikke kan oversættes – forstået som at blive indlejret i barnets bevidste psykiske strukturer – fraspaltes og dermed opstår et ubevidste og en infantil seksualitet hos barnet. I kraft af *Nachträglichkeit* kan beskeder oversættes flere gange, i takt med at barnet modnes, og dermed tager erfaringer nye former og leder til nye erkendelser. Det psykoanalytiske subjekt er altså præget af en grundlæggende antagelse om, at flere instanser yder indflydelse på forskellige måder, og dermed er det ikke meningsfuldt at forvente, at subjektet har fuld indsigt i sig selv.

Laplanche beskriver traumet – og her er det vigtigt at skelne mellem det normativt traumatiske, som er en forudsætning for udviklingen i en psykoanalytisk forståelse, og så det, jeg i denne kontekst kalder et traume, og som i denne opgave vedrører seksuelle overgreb i barndommen – med begrebet *intromission*. Dette forstås som en særlig type vold, hvor den voksne, frem for at lade barnet oversætte de enigmatisk beskeder, som udgår fra den voksne, oversætter for barnet og dermed overskrider og hindrer barnets normale psykiske processer, som bearbejder materiale gennem betydningsdannelse og fortrængning, altså en organisering af oplevelser i relation til den ramme, barnet har, for at forstå det, der sker. Botella og Botella beskriver i *The Work of Psychic Figurability*, at traumet

præges af to aspekter: *et positivt aspekt*, hvor der eksisterer en tilstedeværelse af repræsentation, da materialet er bearbejdet i primær- og sekundærprocesserne, og der er sket en indlejring i det ubevidste og førbevidste og så *et negativt aspekt*, præget af fravær af repræsentation, grundet sammenbrud af de psykiske processer, som skal organisere materialet i det psykiske apparat. Det særlige ved det negative aspekt er, at den manglende bearbejdning ikke betyder, at materialets energimæssige ladning frafalder. Derimod eksisterer dette som ubunden energi i det psykiske, da det ikke kan bindes af de psykiske processer i særlige betydningsdannelse. Den ubundne energi muliggør en *nachträglich* binding, hvis der sker en overvældelse med efterfølgende mulighed for binding, men dette kan også lede til det, Avgi Saketopoulou i *Sexuality Beyond Consent – Risk, Race and Traumatophilia* beskriver som *malign dysregulering*, hvor der risikeres endnu et sammenbrud af de psykiske processer og dermed en tilstand, som er traumatisk, da nyt materiale heller ikke vil kunne bindes.

Denne forståelse peger altså på, at man må se de symptomer og reaktioner, der opstår hos den gravide som meningsfulde, selv når det er uforståeligt for det sundhedsfaglige personale. I kraft af den enormt subjektive eller manglende indlejring, samt det traumatiske materiales kontinuerlige aktivering og delvise binding, findes der ikke nødvendigvis en 1:1 kausalitet mellem traumets ætiologi og det, der opleves som svært eller traumeaktiverende for det enkelte subjekt.

Opgavens fund

Jeg valgte i opgaven at analysere en episode af podcasten Efterveer, hvor en kvinde, som har oplevet seksuelle overgreb i barndommen, beskrev sit møde med svangreomsorgen gennem to graviditeter. Gennem teoretisk læsning genfortolkede jeg situationerne, som blev beskrevet ud fra en psykoanalytisk forståelse, og identificerede nogle centrale implikationer af disse forståelser for dannelsen af praksisser:

En psykoanalytisk forståelse skaber en højere grad af bredde i forhold til, hvad der kan forstås som aktiverende, og hvordan traumereaktioner kan se ud – i kraft af den psykiske strukturs idiosynkratiske udvikling og den *psykiske realitet*, som betegner det, der opleves som virkeligt, og som dermed er virkeligt, men som baserer sig på indlejringen af materiale i de psykiske strukturer og ikke nødvendigvis er tro mod den *historiske realitet*. Det er heller ikke meningsfuldt at forvente, at reaktioner ser ud på særlige måder – i min analyse blev dissociationen, som kan forstås som et sammenbrud af de

psykiske processer, nævnt utallige gange som eksempler på reaktioner, som blev overset af det sundhedsfaglige personale. **Reaktioner på traumatisk aktivering er subjektive og knytter sig til den enkeltes erfaringer og interaktioner med det traumatiske materiale.**

Grundet det traumatiske materiales kontinuerlige interaktioner med nyt materiale og nye bindinger, **er det ikke meningsfuldt at forvente, at der er kausalitet mellem de seksuelle overgrebs kropslige ætiologi, og hvad der er ladet med særlige betydninger hos det enkelte subjekt.**

En anden central pointe fra analysen er, at **kun subjektet selv har erfaringer med, hvad der aktiverer traumemateriale.** I kraft af subjektet som et levende og handlende individ, der har draget erfaringer med sin egen livsførelse, er det kun subjektet selv, der kan have indsigt i, hvad der aktiverer traumatisk materiale på måder, der opleves som problematiske.

Opgavens overordnede konklusion blev hermed, at såfremt man ønsker at tage hensyn til den enkelte gravides behov, er man nødt til at bevæge sig væk fra idéen om, at traumer udløses af specifikt afgrænsede hændelser og ser ud på særlige måder, og at vejledning fra det sundhedsfaglige personale kan være regulerende. I stedet må man anerkende subjektet som den eneste, der faktisk kan udtale sig på egne vegne.

Hvad kan man bruge det til i praksis?

Ovenstående peger på, at idéen om at praksisser, som hviler på normative idéer om, hvad der kan aktivere traumer, og hvordan reaktioner på traumer ser ud, risikerer at overse en stor del af det, der faktisk sker i de gravide, som har oplevet seksuelle overgreb i barndommen – eller som har andre traumer. Frem for at være opmærksom på prædeterminerede områder, som f.eks. vaginale undersøgelser eller smerterne ved fødslen, er det nødvendigt at forstå, at **alle interaktioner med sundhedsfagligt personale i svangreomsorgen kan lede til aktivering af traumatisk materiale.**

Og det er ikke nødvendigvis muligt for personalet at se, når en gravid reagerer. At blive stille, at tale som et vandfald, at blive usammenhængende eller at virke helt normal kan alt sammen dække over overvældelse, som risikerer at blive til malign dysfunktion og dermed i sig selv traumatisk, hvis grænser – som det kan være svært at sætte i en overvældet tilstand eller i det hele taget – overskrides.

Dette peger på behovet for en øget kommunikation mellem det sundhedsfaglige personale og den gravide, da det er den gravide, der selv har kendskab til sine egne erfaringer med reaktioner fra tidligere, og som har den bedste mulighed for at formidle, hvad der opleves som svært. Det, der er behov for, kan ikke sættes på en normativ formel, men må derimod opstå som et udtryk for en grundlæggende respekt for den gravide som den, der bedst kender sig selv. **Dermed må det sundhedsfagliges ekspertrolle vedrøre det medicinske område og kun dette. Den gravides viden om sig selv skal tages alvorligt. Beslutninger om medicinske undersøgelser og interventioner skal ikke blot tages på baggrund af praksisser, der anser disse for neutrale. Derimod bør den gravide inddrages, så nødvendigheden af undersøgelserne og interventionerne kan holdes op imod effekten på den gravide og eventuelt tilpasses dennes behov.** Eksempelvis ved at der sættes længere tid af, at den gravide kan vælge at trække sig fra undersøgelsen eller at der slækkes på reglerne for hvor mange pårørende, der må deltage – eller hvad der kunne være behov for, for at den gravide føler sig i stand til at navigere i det, der skal ske.

En forudsætning for, at dette er muligt er, at **der etableres varige relationer mellem gravide og sundhedsfagligt personale, således at der kan opstå tillid,** og at den gravide selv får mulighed for at vælge i hvilket omfang, hun ønsker at interagere med det traumatiske materiale og hvordan, frem for at skulle forklare sig igen og igen.

I forhold til det sundhedsfaglige personale, bliver det en forudsætning at kunne navigere i den ambivalens, der opstår, når denne potentielt skal holde to sandheder samtidig – en baseret på den gravides psykiske realitet, og en baseret på de medicinske overvejelser – og at der i fællesskab med den gravide skal vurderes, hvad der bedst giver mening for denne. Det der foregår i praksissen, foregår på flere niveauer af virkelighed samtidig, og hvordan de behov, der opstår, imødekommes bedst, kan ikke vurderes ud fra normative retningslinjer, men må altid tage udgangspunkt i det menneske, der kommer for at få hjælp. ■

Indputs opgavedatabase

Mangler du inspiration til at skrive dit bachelorprojekt? Eller har du måske et liggende, som du ikke vil have noget imod, at andre ser? Så har Indput en spirende opgavedatabase, hvor studerende kan se hinandens opgaver. Find den her <https://www.indput.dk/bacheloropgaver>.

INDPUT FM

Af Marie-Louise Olsen, stud.psych.

Musikken er menneskets universelle sprog ...

... skulle den amerikanske poet Henry Wadsworth Longfellow efter sigende have udtalt i 1835. Selvom denne udtalelse nærmer sig en alder af hele to århundreder, forbliver kendsgerningen uforandret: Musikken besidder mennesket. Musikken både *rør os* og *saml*er os om det fælles – selv på tværs af livssituationer, sociokulturelle baggrund og andre differencer. Den formår i sandhed at snakke et universelt sprog, som kan slå til, når ord ej i sig selv er tilstrækkelige. Efter en lang vinter, går vi heldigvis nu et smukt forår i møde, og om end denne overgang fejres og markeres med Vivaldis *La Primavera* eller de søde toner af Ella Fitzgerald og Louis Armstrongs *April in Paris*, tyder forskning på, at musikpræferencer faktisk ændrer sig med årstidernes skift. Her er foråret særligt kendt for en præference for mere levende, energisk og rytmisk musik, i opposition til den mere traditionelle, klassiske og komplekse musik i vinterhalvåret (Pettijon et al., 2010).

I denne udgave af IndputFM vil Ulrikke, som er tekstredaktøransvarlig, samt jeg, som er skribentansvarlig, dele en sang, som vi lytter til i øjeblikket. Herunder vil vi sætte nogle ord på hvorfor, at lige netop den sang har en helt særlig plads i vores hjerter.

Marie-Louise, skribentansvarlig, stud.psych.

Qua sorg, har jeg været i en lidt underlig menings søgen siden sidste sommer, hvor jeg af en lidt skæv sti har funderet særligt meget over spørgsmålet om det, som kommer efter dette sprudlende og dennesidige liv.

Jeg har fundet en stor trøst i musikken, og særligt *Within You Without You* har fremdeles budt på lidt af en lomme filosofi af en besvarelse om et ontologisk grundspørgsmål, som jeg har søgt svar på. Som en person, der selv tilslutter mig en mere buddhistisk grundindstilling i min livsfilosofi, synes jeg teksten er smukt rammende flere steder. Med starten bydes der op til en dans med det *mystiske*, hvor den indiske sitar, tanpura og tabla, tilnærmelsesvist transcenderer selvet i en trancetilstand, som er fjern og drømmeagtigt. Hvert et toneaftryk sender gåsehud gennem min krop, med de pulserende lydbølger. Kort efter lyder de fantastiske lyriske linjer til start;

*"We were talking
About the space between us all
And the people
Who hide themselves behind a wall of illusion."*

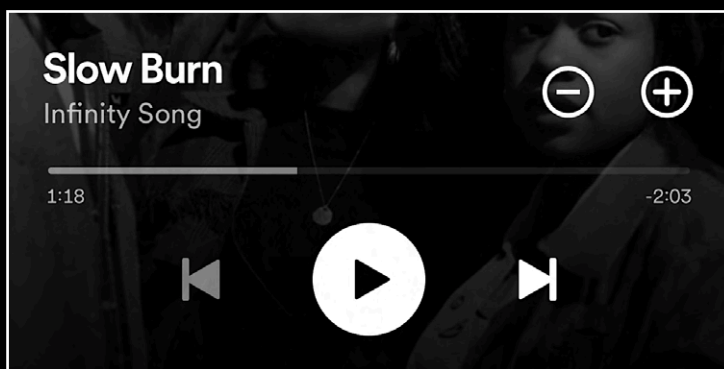
Jeg har altid være fascineret af distancen til den anden, og magien som kunne finde sted i et mellem menneskeligt møde, hvor man søger at nå så tæt, man kan, uden helt at kunne det. Distancen, som altid vil være. Det familiære i det ukendte, som synes at være så fremmet og nært på en og samme tid.

Jeg tror, at vi i alle møder med et andet menneske har noget at lære; om end dette er direkte positivt eller blot en lektion. En slags latent og manglet livsvisdom, som nu belyses efter mødet med den anden. For hvis vi søger at se udover os selv og ikke mindste egne overbevisninger og snævre syn på verden, kan vores væren-i-verden i virkeligheden være en forenet masse af perspektiver, som blot søger at finde det genkendelige og manglende i sig selv gennem relationer. Noget foreneligt. Her;

*"When you've seen beyond yourself
Then you may find peace of mind is waiting there
And the time will come when you see we're all one
And life flows on within you and without you."*

Hvis vi alle virkelig er ét fragment af samme livsenergi, mister man vel aldrig helt? For energi er konstant – så meget fulgte jeg alligevel med i fysisk. Men livserfaringer, kærligheden og ikke mindst den hjemløse kærlighed i sorgen, bærer vi alle med os, når vi mister et menneske som vi holder af. Livsenergien lever videre i hjertets aftryk. Måske jeg bare lytter til for meget psykedelisk 60'er rock og trænger til nye perspektiver. Siger jeg i samme moment, som tonerne af *Rainy Day Mushroom Pillow* af *Strawberry Alarm Clock* strømmer gennem mine høretelefoner.

Jeg synes nu alligevel, at det er en smuk tanke. ▶

Ulrikke, tekstredaktøransvarlig, stud.psych.

Det første, der er med denne her sang er, at man ikke bare kan høre den når som helst og hvor som helst. Man *SKAL* høre den i høretelefoner og derfor alene.

Nummer to ting er, at det også er én som udelukker visse stemninger. Sangen skal ikke høres, hvis man er gearet op eller i festhumør. Til gengæld kan man høre den i mange andre settings – hvis man eksempelvis cykler hjem fra uni, skal sidde derhjemme og koncentrere sig eller er i ens seng og er helt rolig.

Derudover finder jeg sangen *Slow burn* meget som værende en kronjuvel blandt bandets ellers andre sange, som jeg slet ikke synes fanger mig i samme grad. Særligt elsker jeg indledningen, som indledes med linjerne; "*It's a long walk on a rainy day*", og særligt den måde linjerne nærmest hviskes i ens øre, de høje toner til trods, giver en mega fed klang. Jeg *ELSKER* det!

Teksten i sin helhed har også en fed komposition. De bliver ved med at opsætte scenarier, som starter med "*It is*", og det kommer hele tiden tilbage til "*Slowburn*". Jeg tror egentlig ikke helt, at jeg forstår den endnu, men det er virkelig smukt, da de bruger scenarier som er meget mondæne hverdagsting, og jeg bliver ved med at tænke, hvad det mon er, at de beskriver.

Denne her *Slow burn* - er det livet?

Det får mig til at tænke på mange ting. Og måske det bare er mig, som ikke er klog nok til at forstå det, og måske der ikke rigtig er en mening med det.

Jeg synes bare, det er en rigtig smuk tekst til gengæld, som sætter virkelig mange ting i gang i mig, som jeg ikke har én formulering eller ét ord til at beskrive. ■

Måske du nu føler dig inspireret og ønsker at lytte til flere sange fra Indput redaktionens side? Såfremt er det muligt at finde vores playliste på Spotify – som ligeledes opdateres hver uge - med QR-koden her til højre.

Derudover kunne du også række ud og spørge en af dine gode venner, hvad de lytter til i øjeblikket. Hvem ved – måske det fortæller mere om, hvordan de har det i øjeblikket, end ord formår?

Psyk & Tværs #33

Af Gustav Egede Kristensen, stud.psych.

Vind et gavekort til DræberKaninen!

Tag et billede af din løste Psyk & Tværs og send det til kryds@indput.dk senest d. 15. april 2024, så trækker vi lod blandt de korrekte løsninger.

	Government	Ingen work-life-balance	Fåreklipper	Suge	Sejt	Træ	Radikale	Slag	Der mases og ...	Band	Pladerne	Antal	Psykologistuderendes
Indput udgiver													2
Haaland							Straks				9	Nederlag	
							Fodtøj					I hjernen	
Der er hø				5	Susanne	Arbejderne		1					
						Fryser							
Håndværker				Miljø			10			Korallers hjem			
				Regering						Tog tlf.			
Vygotsky og Luria var ...			6						Tobak			7	
									Spanden				
Kampspil	12						Tyv						Suspekt type
							Instruktør						
Vokal		Filosof oversat			3			Sydafrika			Hold		
		Bogkode						Navn					
Sy			Retning	Svømmer til DK	Drej						Arbejdsgiverforening		
					Av								
Snemand						Kvinde	4				Konstrukt		
						Ophavsret					Ørepræfiks		
Fodnote			Analytiker						Anagram for tema				8
			Topkarakter						Parti				
Vilde kaniner		11				Førprosit		13					

Den hemmelige teoretiker: _____

